

Initiatief TruStone

Stakeholders werken aan een
verantwoorde natuursteensector

Initiatief TruStone

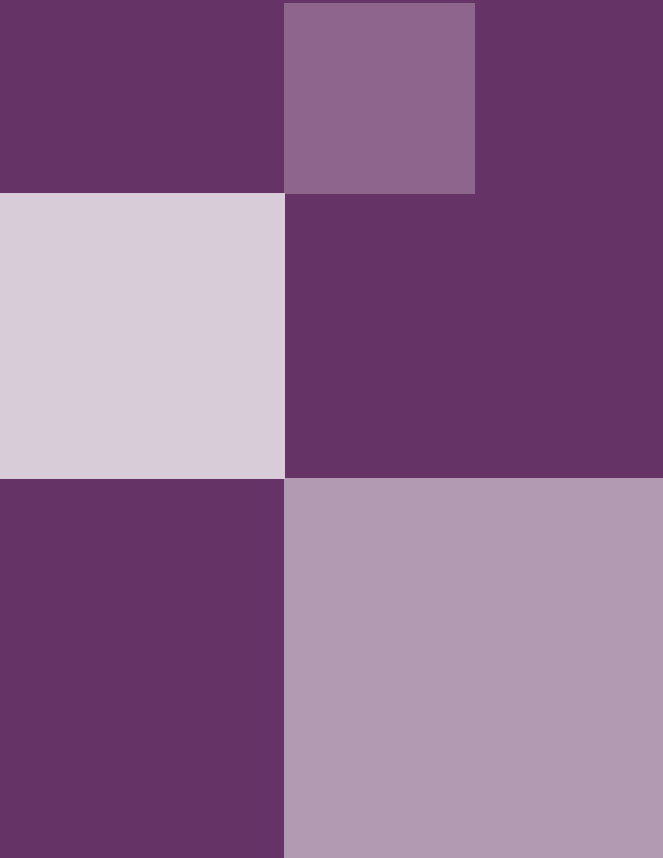
Stakeholders werken aan een
verantwoorde natuursteensector

FEBRUARI 2025

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	5
Partijen	9
A. Considerans	10
B. Begrippen	13
C. Afspraken	21
Artikel 1. Doelen	21
Artikel 2. Werkingssfeer	21
Artikel 3. Deelname bedrijven en overheden	22
Artikel 4. Evaluatie	23
Artikel 5. Rol van de bij het Initiatief aangesloten bedrijven	23
Artikel 6. Rol Partijen	26
Artikel 7. Rol overheden	31
Artikel 8. Rol sectororganisaties	33
Artikel 9. Rol maatschappelijke organisaties en vakbonden	33
Artikel 10. Governance	35
Artikel 11. Klachten- en geschillenmechanisme	37
Artikel 12. Financiering	38
Artikel 13. Looptijd Initiatief	38
Artikel 14. Toetreding tot het Initiatief	38
Artikel 15. Opzegging van het Initiatief	39
Artikel 16. Slotbepaling	39
D. Verklaring bedrijven	41
E. Verklaring aanbestedende diensten	47
F. Verklaring begunstigde leden	49

Bijlagen	50
1. Kaders en richtlijnen voor het beoordelingskader	51
2. Rolverdeling, processen en criteria dialogen en projecten	54
3. Voorbeeld MVI-criteria	63
4. Financiële bijdragen per bedrijf	67
5. Voorlopige begroting	69
6. Criteria toetreding partijen	70
Colofon	71

Management- samenvatting

Managementsamenvatting

Het Initiatief TruStone wil uitgroeien tot standaard voor verantwoorde natuursteen in Europa. Tijdens de eerste termijn van 2019 tot 2024 is een goede basis gelegd in Nederland en Vlaanderen. In de tweede termijn zoeken we zoveel mogelijk aansluiting bij Europese ontwikkelingen op het gebied van Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) en breiden we de samenwerking stap voor stap uit. Streven is om uiteindelijk over te gaan op een Europees Multistakeholder Initiatief.

Waarom dit Initiatief?

Veel bedrijven spannen zich in voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en duurzaam ketenbeheer. De maatschappij en overheden verwachten dit van hen. Bovendien is dit vastgelegd in internationale richtlijnen en verplichtingen zoals de uitgangspunten van de Verenigde Naties voor Bedrijfsleven en Mensenrechten, de Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en de fundamentele arbeidsnormen van de International Labour Organisation (ILO). Grote bedrijven zijn in de nabije toekomst op grond van Europese wetgeving (CSRD en CSDDD) ook verplicht om invulling te geven aan duurzaam ketenbeheer en daarover te rapporteren.

Als een bedrijf constateert dat het bijvoorbeeld betrokken is bij kinderarbeid, of milieuverontreiniging veroorzaakt of hieraan bijdraagt, zijn er meestal mogelijkheden om hier zelf wat aan te doen. Maar vaak gaat het om complexe problemen verder in de keten in opkomende markten en ontwikkelingslanden, waar bedrijven aan gelieerd kunnen zijn via zakelijke relaties. In deze situaties schieten overheden ter plekke vaak tekort in het beschermen van rechten en kunnen (individuele) bedrijven meestal maar een deel van de oplossing van een probleem bieden. Samen met andere bedrijven en andere partijen -zoals maatschappelijke organisaties en overheden - is de kans op een oplossing groter. Hier kan het Initiatief TruStone meerwaarde bieden.

Wat wordt van bedrijven verwacht?

Importerende bedrijven die deelnemen aan het initiatief zullen binnen een jaar na ondertekening een zogenoemd due diligence proces moeten uitvoeren. Due diligence is een proces waarmee bedrijven risico's identificeren en aanpakken om negatieve effecten op maatschappij en milieu als gevolg van hun handelen te voorkomen. Dit betekent concreet dat bedrijven in de natuursteensector op een systema-

tische manier onderzoeken of zij zelf rechtstreeks, of via de keten van hun leveranciers of afnemers, in verband staan met schade die ergens in de keten wordt toegebracht aan mens, dier, natuur en milieu. Het gaat daarbij niet alleen om feitelijke schade, maar ook om het risico dat er schade kan ontstaan. Bedrijven die hun betrokkenheid bij schade, of het risico daarop, hebben geconstateerd, moeten daartegen maatregelen nemen. Due diligence is niet een eenmalige actie; het is – als onderdeel van de bedrijfsvoering – een continu proces.

Op basis van de uitkomsten van het due diligence proces zullen bedrijven periodiek een eigen plan van aanpak op moeten stellen. Daarin vertellen zij hoe ze risico's aanpakken en waarbij ze in ieder geval de thema's betrekken die in het Initiatief staan. Dit plan leggen zij ter beoordeling voor aan een onafhankelijk secretariaat. Het secretariaat beoordeelt in redelijkheid en billijkheid, dat wil zeggen dat rekening wordt gehouden met onder meer de omvang van het bedrijf.

De deelnemende bedrijven staan er hierbij niet alleen voor. Het doel van het Initiatief is dat bedrijven, hun brancheorganisaties, de overheid, vakbonden en maatschappelijke organisaties hun krachten bundelen om de problemen gezamenlijk aan te pakken. Daarnaast is er ondersteuning door een onafhankelijk secretariaat.

Wanneer bedrijven due diligence uitvoeren draagt dat bij aan verbeteringen in de keten. Het Initiatief biedt geen garantie dat er in de toeleveringsketen nooit meer iets mis gaat. Wel, dat problemen sneller en beter worden opgelost. Belangrijk is dat bedrijven kunnen aantonen dat zij zorgvuldig een due diligence proces hebben doorlopen, in dialoog met hun stakeholders hun risico's hebben geprioriteerd en naar vermogen geprioriteerde risico's hebben aangepakt.

Wat levert het op voor bedrijven?

Bedrijven die deelnemen spelen in op bestaande normatieve richtlijnen (zie boven) en daarmee op de toekomst en op onvermijdelijke ontwikkelingen richting duurzaamheid. Concreet werken aan een positieve impact op mensenrechten en milieu zorgt voor een bredere blik op mogelijke risico's binnen het bedrijf en komt ook de reputatie van bedrijven ten goede.

Belangrijke inkopers van natuursteen zijn overheden. Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) door overheden is daarom van groot belang. Het Initiatief kan helpen om als bedrijf aan de MVI-eisen te voldoen.

Grote Europese klanten die wel onder de wetgeving vallen (CSRD en CSDDD) moeten hun ketens inzichtelijk hebben en zullen steeds vaker gaan kiezen voor importeurs die hun due diligence op orde hebben. Deelname aan TruStone helpt daarbij.

Wat gaan mensen in productielanden ervan merken?

Het doel van het Initiatief is het bereiken van concrete resultaten voor benadeelden. In het bijzonder richt het Initiatief zich op de volgende thema's: discriminatie en gender, kinderarbeid, gedwongen arbeid, leefbaar loon, vrijheid van vakvereniging en collectieve onderhandeling, veiligheid en gezondheid, landrechten en leefomgeving.

Het Initiatief biedt benadeelden eveneens toegang tot herstel en verhaal.

Covenant

Convenant

Partijen

1. **Benelux Natural Stone Association**, hierna te noemen BNSA, gevestigd te Roeselare, rechtsgeldig vertegenwoordigd door **Isabel Gruwez**,
2. **Nederlandse Ondernemersvereniging voor Afbouwbedrijven**, hierna te noemen NOA, gevestigd te Veenendaal, rechtsgeldig vertegenwoordigd door **John Kerstens**,
3. **Arte di Granito B.V.**, hierna te noemen Arte, gevestigd te Helmond, rechtsgeldig vertegenwoordigd door **Niels van den Beucken**,

Partijen 1 tot en met 3 hierna gezamenlijk te noemen: “Brancheorganisaties en bedrijven”,

4. **ACV Bouw – Industrie & Energie** hierna te noemen ACV BIE, gevestigd te Brussel, rechtsgeldig vertegenwoordigd door **Patrick Vandenberghe**,
5. **CNV**, gevestigd te Utrecht, rechtsgeldig vertegenwoordigd door **Piet Fortuin**,
6. **Federatie Nederlandse Vakbeweging**, hierna te noemen FNV, gevestigd te Utrecht, rechtsgeldig vertegenwoordigd door **Petra Bolster**,

Partijen 4 tot en met 6 hierna gezamenlijk te noemen: “de Vakbonden”,

7. **ActionAid**, gevestigd te Amsterdam, rechtsgeldig vertegenwoordigd door **Laura Klokke**,
8. **Arisa**, gevestigd te Utrecht, rechtsgeldig vertegenwoordigd door **Sandra Claassen**,
9. **WSM vzw**, hierna te noemen WSM, gevestigd te Brussel, rechtsgeldig vertegenwoordigd door **Bart Verstraeten**,

Partijen 7 tot en met 9 hierna gezamenlijk te noemen: “Maatschappelijke organisaties”,

Hierna allen samen te noemen: Partijen

zijn in dit Convenant de volgende afspraken overeengekomen:

A. Considerans

Algemene overwegingen

1. Bedrijven zorgen voor banen en welzijn, vernieuwing en economische groei. Het bedrijfsleven – als producent, exporteur, investeerder, afnemer en samenwerkingspartner – kan een belangrijke bijdrage leveren aan duurzame groei en volwaardige werkgelegenheid in productie- of toeleveringsketens.
2. De globalisering van de natuursteenketen betekent ook dat bedrijven die actief zijn in de natuursteensector direct of indirect betrokken kunnen zijn bij negatieve gevolgen van hun activiteiten op mens en milieu elders in de wereld.
3. Duurzame groei wordt bereikt middels dialoog tussen stakeholders waarbij een dynamische balans wordt gezocht tussen ecologische, economische en sociale ambities. Maatschappelijk verantwoord ondernemen is de bijdrage die het bedrijfsleven levert aan duurzame groei en ontwikkeling.
4. De OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (hierna: OESO-richtlijnen), vormen het uitgangspunt voor internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (internationaal MVO, of IMVO). De OESO-richtlijnen zijn de meest veelomvattende richtlijnen op gebied van IMVO met ook een geschillenregeling. Hierin zijn de voor bedrijven relevante elementen van de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (hierna: UNGP's), en de fundamentele arbeidsnormen van de ILO opgenomen/verwerkt.
5. De UNGP's formuleren voor de overheid een 'plicht om mensenrechten te beschermen' die mede strekt tot het wegnemen van belemmeringen voor bedrijven om invulling te geven aan hun 'verantwoordelijkheid om mensenrechten te respecteren'. Overheden zijn bovendien een belangrijke inkoper van natuursteen. Maatschappelijk verantwoord inkopen door overheden is daarom van groot belang;
6. De Verenigde Naties (VN) hebben in 2015 de ontwikkelingsagenda voor 2015 – 2030 vastgesteld. De agenda bestaat uit 17 Sustainable Development Goals (hierna: SDG's). Wanneer een bedrijf een bijdrage wil leveren aan de SDG's is due diligence conform OESO-richtlijnen en UNGP's een basisvereiste.
7. De Europese Commissie heeft in de afgelopen jaren met de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD), de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) en de anti-dwangarbeidverordening vorm gegeven aan een wetgevend kader waarin ketenverantwoordelijkheid de norm is.
8. Vakbonden, maatschappelijke organisaties en hun lokale partners die de werknemers en gemeenschappen vertegenwoordigen of ondersteunen wiens rechten geschonden worden in de productie- of toeleveringsketen, zijn essen-

tiële partners bij het identificeren en prioriteren van risico's en in het formuleren en uitvoeren van oplossingen.

Specifieke overwegingen

1. Van bedrijven wordt verwacht dat zij zakendoen met respect voor mensenrechten en milieu, hetgeen internationaal is vastgelegd in de OESO-richtlijnen en de UNGP's.
2. Volgens deze richtlijnen worden bedrijven geacht de daadwerkelijke en mogelijke negatieve impact van hun handelen te identificeren, te voorkomen en te verminderen, verantwoording af te leggen over hoe zij omgaan met de geïdentificeerde risico's en indien van toepassing te zorgen voor herstelmaatregelen of daaraan mee te werken (due diligence of MVO-risicomanagement).
3. Het uitvoeren van due diligence is een eerste en noodzakelijke stap voor het boeken van resultaten. Due diligence conform de UNGP's en de OESO-richtlijnen is niet eenmalig, het is een voortdurende activiteit.
4. Wanneer bedrijven adequaat due diligence uitvoeren, dan draagt dat bij aan verbeteringen in de keten. Het Initiatief biedt geen garantie dat er in de toeleveringsketen nooit meer iets mis gaat. Wel, dat problemen sneller en beter worden opgelost. Belangrijk is dat bedrijven kunnen aantonen dat zij zorgvuldig een due diligence proces hebben doorlopen, in dialoog met stakeholders, en dat zij naar vermogen geprioriteerde risico's hebben aangepakt.
5. Implementatie van due diligence is een leerproces.
6. Er kan meer worden verwacht van bedrijven naarmate zij groter zijn, meer invloed op de waardeketen hebben, meer ervaring hebben en/of grotere IMVO-risico's lopen.
7. Er bestaan substantiële verschillen tussen de bedrijven die zich aan dit Initiatief verbinden en de verwachting ten aanzien van deze bedrijven kan verschillen (zie bijlage 1).
8. Aangesloten bedrijven kunnen deelnemen aan collectieve projecten (zie artikel 6). Ook in een samenwerkingsverband heeft ieder bedrijf een eigen verantwoordelijkheid t.a.v. het effectief uitvoeren van gepaste zorgvuldigheid.
9. Bedrijven die zich bij het Initiatief aansluiten hebben daar ook baat bij omdat zij:
 - a. anticiperen op onvermijdelijke ontwikkelingen in maatschappelijke verwachtingen ten aanzien van internationaal MVO en internationale ketenverantwoordelijkheid in de natuursteensector; zij zijn daarmee beter voorbereid op de toekomst;

- b. kunnen rekenen op een maatschappelijke coalitie van partners die hen binnen hun mogelijkheden zullen ondersteunen met het aanpakken van de genoemde thema's in de productie- of toeleveringsketen;
 - c. hun aansluiting bij het Initiatief ook zelf publiek mogen maken;
 - d. erop kunnen rekenen dat good practices, in overleg met partijen, in rapportages publiek worden gemaakt;
 - e. erop mogen rekenen, in geval van informatie over enigerlei (vermeende) betrokkenheid van hun bedrijf bij ongewenste maatschappelijke effecten in hun productie- of toeleveringsketen, dat de bij het Initiatief betrokken partijen die informatie niet zonder meer publiek zullen maken;
 - f. kunnen participeren in collectieve projecten die in het kader van dit Initiatief door de partijen gezamenlijk zijn of worden ontwikkeld; louter bedrijven aangesloten bij het Initiatief kunnen in aanmerking komen voor cofinanciering;
 - g. gemakkelijker kunnen aantonen dat zij voldoen aan de IMVO voorwaarden die gelden bij de aanvraag van financiële ondersteuning van de Nederlandse Rijksoverheid en de Vlaamse Overheid op het vlak van internationale handel;
 - h. eenvoudiger kunnen aantonen dat zij voldoen aan de IMVO-voorwaarden die gelden bij aanbestedingen door aanbestedende overheden.
10. Overheden zijn belangrijke inkopers van natuursteen. Verschillende gemeenten zijn in de afgelopen jaren negatief in het nieuws gekomen, omdat kinderarbeid heeft plaatsgevonden bij de winning en verwerking van natuursteen die is toegepast in openbare ruimtes. Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) door overheden is daarom van groot belang.
 11. Aanbestedende diensten/overheden die deelnemen aan het Initiatief TruStone werken concreet aan verdere verduurzaming van de productieketen van natuursteen. Dit komt hun maatschappelijke en bestuurlijke reputatie ten goede.
 12. Aanbestedende diensten/overheden kunnen ondersteuning krijgen bij het maatschappelijk verantwoord inkopen van natuursteen.

B. Begrippen

Partij

Partijen zijn ondertekenaars van het Initiatief TruStone. Partijen dragen verantwoordelijkheid voor de in het Initiatief afgesproken activiteiten en doelen.

Aangesloten bedrijf

Aangesloten bedrijven hebben de Verklaring voor Bedrijven bij het Initiatief ondertekend en verbinden zich aan de daarin opgenomen afspraken. Dit kunnen bedrijven zijn die het Initiatief hebben ondertekend (Partijen), alsmede bedrijven die na ondertekening van het Initiatief de Verklaring voor Bedrijven hebben getekend.

Stakeholder

Binnen het convenant: Ieder individu, iedere organisatie of groep van individuen die invloed kan uitoefenen op de resultaten van het Initiatief of door de resultaten van het Initiatief kan worden beïnvloed.

In de keten: Stakeholders of belanghebbenden zijn mensen of groepen mensen die geschaad kunnen worden door de activiteiten van een onderneming, alsmede mensen of groepen (of hun rechtmatige vertegenwoordiger), die rechten of belangen hebben t.a.v. de onderwerpen van de OESO-richtlijnen, zoals vakbonden en ngo's.

Aangesloten overheid

Aangesloten overheden hebben de Verklaring voor aanbestedende diensten bij het Initiatief ondertekend en verbinden zich aan de daarin opgenomen afspraken.

Aanbestedende dienst

De staat, een regio/provincie, een stad/gemeente, een waterschap of een publiek-rechtelijke instelling dan wel een samenwerkingsverband van deze overheden of publiekrechtelijke instellingen die een overheidsopdracht plaatst.

Productie- en toeleveringsketen

Een productie-, toeleverings- of waardeketen is het proces van grondstof tot en met consument of gebruiker.

IMVO-risico's

IMVO-risico's betreffen de daadwerkelijke en mogelijke negatieve impact van het handelen van bedrijven in een productie- of toeleveringsketen. Daarbij gaat het niet om de risico's voor het bedrijf zelf, maar om de rechten van, en daadwerkelijke en mogelijke negatieve impact voor, andere belanghebbenden. Voorbeelden zijn kwes-

ties als kinderarbeid, uitbuiting van werknemers of schade aan het milieu die via internationale toelevering in verband staat met afnemers in Nederland of Vlaanderen.

Due diligence

Due diligence op het vlak van (Internationaal) MVO is het continu doorlopende proces waarin bedrijven de daadwerkelijke en mogelijke negatieve impact van de eigen onderneming of zakelijke relaties in de productie- of toeleveringsketen identificeren, voorkomen en verminderen en verantwoording afleggen over hoe zij omgaan met de geïdentificeerde (risico's op) negatieve impact.

Due diligence omvat de volgende stappen:

1. Formuleren IMVO-beleid en integreren in bedrijfsprocessen;
2. Analyse en bepalen voorzorgsmaatregelen;
3. Stoppen, voorkomen en beperken van negatieve gevolgen;
4. Monitoren voortgang en resultaten;
5. Communicatie;
6. Remedie en herstel.

Referenties:

- OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (2011, herzien in 2023)
- UN Guiding Principles on Business and Human Rights

Prioritering

Een bedrijf kan constateren dat het vanwege het aantal risico's en/of de geringe omvang van de organisatie niet mogelijk is alle vastgestelde risico's gelijktijdig te adresseren. In dat geval kan een bedrijf de geïdentificeerde risico's prioriteren. Prioritering is een essentieel element van due diligence. Dat aan bepaalde zaken prioriteit wordt gegeven, betekent niet dat andere zaken minder van belang zijn of dat het ene recht meer van belang zou zijn dan het andere. Het is vooral bedoeld om de activiteiten volgtijdelijk te kunnen aanpakken en middelen in te zetten naar gelang de ernst van de mogelijke negatieve impacts. Prioritering moet plaatsvinden in samenspraak met belanghebbenden en experts.

Bij prioritering van risico's dient een samenhangende afweging gemaakt te worden op basis van:

- Hoe ernstig is het geïdentificeerde negatieve effect, in termen van de omvang, het aantal mensen dat het betreft en de mogelijke onomkeerbaarheid van de gevolgen?

- Hoe waarschijnlijk zal het negatieve effect zich voordoen; hoe groot is de kans op een negatief effect?

Referenties:

- OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (2011, herzien in 2023)
- UN Guiding Principles on Business and Human Rights

Circulaire ketens

Ten minste gelijkwaardige toepassing (recycling of upcycling) van natuursteen die eerder is gebruikt voor bestrating, betegeling, grafwerk of interieur.

Internationale Sociale Voorwaarden of ethische clausules

De internationale sociale voorwaarden (ISV) of ethische clausules richten zich op het bevorderen van de internationale arbeidsnormen, zoals het tegengaan van dwangarbeid, slavernij, kinderarbeid en discriminatie. Het toepassen door overheden van de internationale sociale voorwaarden bij grote opdrachten voor leveren, diensten en werken draagt bij aan het uitbannen van zulke misstanden in de inkoopketen. Concreet dienen bedrijven invulling te geven aan het naleven van de ISV door middel van het uitvoeren van due diligence conform OESO-richtlijnen.

Binnen de Nederlandse Rijksoverheid is het toepassen van ISV verplicht bij aanbestedingen binnen risicocategorieën en boven de Europese aanbestedingsdrempel. Het staat decentrale overheden vrij om dezelfde toepassing van ISV als het Rijk te hanteren. Echter ook een bredere toepassing is mogelijk net als een toepassing bij opdrachten lager dan de Europese aanbestedingsdrempel. Dit is zowel voor het Rijk als decentrale overheden mogelijk indien dit proportioneel is.

Referenties:

www.pianoo.nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen-mvi-duurzaam-inkopen/mvi-thema-s/internationale-sociale-voorwaarden

Vertrouwelijkheid

Voor een succesvolle implementatie van het Initiatief is het van belang dat partijen in vertrouwen met elkaar kunnen praten en dat de informatie die zij in het licht van het Initiatief met elkaar delen vertrouwelijk blijft. Informatie waarvan partijen aangeven dat deze vertrouwelijk is, wordt derhalve niet extern - buiten de groep van partijen betrokken bij de uitvoering van het Initiatief – gedeeld.

Concurrentiegevoelige informatie

Strategische informatie die bij uitwisseling het gedrag van concurrenten in de toekomst kan beïnvloeden, zoals informatie over voorbije, huidige of toekomstige:

- (i) prijzen en prijsaspecten (b.v. actuele prijzen, kortingen, restituties, berekeningsmethoden), prijsstrategie, geplande prijswijzigingen (stijging/daling) etc.,
- (ii) overige handelscondities; (iii) koststructuren, winstmarges, capaciteit of productie; (iv) plannen omtrent toekomstige bedrijfs-, investerings-, product-, marketing- en marketingstrategieën, (v) inkoop- of aanbestedingsplannen of overige commerciële strategieën, (vi) omzetvolumes en -cijfers, verkoopquota of marktaandelen, (vii) interne technische ontwikkelingen en (viii) individuele contacten met klanten en leveranciers, zoals status en inhoud van jaarlijkse onderhandelingen.

Concurrentiegevoelige informatie afkomstig van individuele bedrijven mag niet bij andere, met name concurrerende, bedrijven, terecht komen. Bedrijven delen de benodigde informatie voor monitoring en rapportage via een onafhankelijke entiteit – het secretariaat – met partijen. Het secretariaat fungeert als ‘filter’; het verwijderd de concurrentiegevoelige informatie of, waar mogelijk, vervangt deze door geanonimiseerde gegevens en/of presenteert deze op een geaggregeerde manier.

Arbeidsveiligheid en gezondheid

Alle werkenden, wereldwijd, hebben recht op een veilige en gezonde werkomgeving. Werkgevers zijn verplicht om actief risico's te beperken, werknemers te informeren en te betrekken bij veiligheidskwesties. Onveilige en ongezonde werksituaties komen ook voor in de natuursteensector, met inbegrip van een grote kans op ongelukken (bijvoorbeeld onveilig gebruik van machines, tekort aan persoonlijke beschermingsmiddelen) en serieuze arbeidsgezondheidsproblemen (bijvoorbeeld silicose en longkanker door blootstelling aan kwarts en fijnstof) en extreem lange werkdagen.

Referenties:

- C155 Occupational safety and Health Convention, 1981
- C187 Promotional Framework for Occupational safety and Health Convention, 2006

Core conventies

De ILO heeft op vier thema's in totaal acht fundamentele conventies vastgesteld waar elke lidstaat zich aan dient te houden. Deze zijn gebaseerd op de fundamentele arbeidsrechten en worden ook wel de "core conventions" genoemd. De thema's zijn: vrijheid van vereniging, dwangarbeid, kinderarbeid, en gelijke behandeling.

Alle lidstaten van de ILO worden geacht deze principes te respecteren en na te leven, ongeacht ratificatie.

Discriminatie

Discriminatie houdt in ongelijke behandeling van mensen in een gelijke situatie. Er wordt niet alleen gediscrimineerd op basis van gender, maar ook op basis van andere persoonlijke kenmerken die voor het vervullen van de functie niet ter zake doen, zoals discriminatie op basis van kaste, geloof, etniciteit of migratie achtergrond.

Discriminatie komt onder meer voor in:

- beleid en praktijk m.b.t. gezonde en veilige arbeidsomstandigheden;
- beleid en praktijk omtrent gelijk loon voor gelijk werk, promotie(kansen) en hoogtes van salarissen;
- incidenten m.b.t. intimidatie op de werkvloer en de maatregelen die daartegen zijn genomen;
- de verdeling
- op basis van gender, kaste, geloof, etniciteit of migratie achtergrond op de verschillende posities in de productieketen.

Referenties:

- C100 Equal Remuneration Convention, 1951
- C111 Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958
- C183 Maternity Protection Convention, 2000
- C190 Violence and Harassment Convention, 2019

Gedwongen arbeid

Het gaat om arbeid of diensten die van een persoon worden gevorderd onder bedreiging met een of andere straf. Onvrijwilligheid hoeft in de context van gedwongen of verplichte arbeid niet alleen het resultaat te zijn van gewelddadige dwang, zoals geweld of de dreiging daarmee, maar kan zich ook in meer subtiele gedaanten voordoen; bijvoorbeeld door het innemen van identiteitsbewijzen of psychologische dwang.

Er zijn vele verschijningsvormen, waaronder:

- Schuldslavernij: gedwongen tewerkstelling vanwege eerdere, soms voor de geboorte van de werker ontstane, schuld of contractuele verplichting;
- Dwangarbeid met het oog op productie, in gevangenissen, werkkampen of krijgsgevangenschap;

- Werk onder dwang en in onmenselijke omstandigheden tegen geen of onregelmatige betaling;
- Coercive labour: mensen worden indirect gedwongen om overuren te maken omdat hun gewone loon te laag is om van te leven.

Er kan ook een link zijn met mensenhandel. Het doel van de mensenhandel is doorgaans op uitbuiting gericht, waarvan gedwongen of verplichte arbeid een vorm is.

Referenties:

- C29 Forced Labour Convention, 1930
- C105 Abolition of Forced Labour Convention, 1957
- ILO Protocol 2014 to the Forced Labour Convention

Kinderarbeid

Er is sprake van kinderarbeid als een kind (jonger dan 18 jaar) werk uitvoert dat in gaat tegen zijn/ haar recht op onderwijs, schadelijk is voor de lichamelijke en/of geestelijke gezondheid van het kind en zijn/haar spirituele, morele of sociale ontwikkeling. Op basis van ILO-conventie 138 wordt een minimumleeftijd aangehouden van 15 jaar. Nationale wetgeving met een hogere standaard heeft voorrang.

Uitzonderingen op de leeftijd van 15 jaar zijn mogelijk in door de ILO vastgestelde landen waar de economische omstandigheden en onderwijsfaciliteiten onvoldoende ontwikkeld zijn. De ILO stelt deze landen vast op verzoek van de desbetreffende landen en na consultatie van representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties.

Een kind in de leeftijd van 12 tot 14 jaar mag licht economisch werk verrichten, normaliter voor ongeveer 12 tot 14 uur per week, afhankelijk van de wetgeving. Het werk mag formeel of regulier onderwijs niet in de weg staan. Het mag ook niet schadelijk zijn. Dan valt het direct onder de definitie van kinderarbeid. Het begrip kinderarbeid is ook van toepassing op jongeren in de leeftijd van 15 tot 17 jaar oud die gevaarlijk werk doen of in de ergste vormen van kinderarbeid, waaronder slavernij en prostitutie, werken.

Referenties:

- C138 Minimum Age Convention, 1973
- C182 Worst Forms of Child Labour Convention, 1999

Vrijheid van vakvereniging

Vrijheid van vakvereniging houdt in dat werknemers het recht hebben om zich te organiseren in vakbonden en hun arbeidsvoorwaarden collectief te onderhandelen. Afgevaardigden van werknemers zijn niet onderhevig aan discriminatie en hebben toegang tot alle noodzakelijke werkplekken zodat zij hun representatieve functie uit kunnen oefenen. Werkgevers staan positief tegenover de activiteiten van vakverenigingen en creëren een open houding jegens de organisatorische activiteiten van deze verenigingen.

Vrijheid van vakvereniging behelst tenminste:

- vrijheid van vereniging;
- het recht van werknemers om zich te organiseren in vakbonden;
- het recht op collectief onderhandelen;
- het recht om te staken.

Referenties:

- C87 Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948
- C98 Right to Organize and Collective Bargaining Convention, 1949

Leefbaar loon

In de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (1948) is opgenomen dat een ieder, die arbeid verricht, recht heeft op een rechtvaardige en gunstige beloning, die hem en zijn gezin een menswaardig bestaan verzekert. In de OESO-richtlijnen is een aanbeveling opgenomen over het betalen van een loon dat ten minste voldoende is om in de basale levensbehoeften van de werknemers en hun gezinnen te voorzien.

De ILO omschrijft in de arbeidsnormen leefbaar loon als volgt: “een loon dat voldoende is om te kunnen beantwoorden aan de basisbehoeften van een gezin van gemiddelde grootte in een bepaalde economie.” Dit betekent dat een arbeider zich in ieder geval eten, huur, gezondheidszorg, scholing, kleding en vervoer kan veroorloven en tegelijkertijd in staat is om te sparen.

Het leefbaar loon kan per land, regio en soms zelfs per stad verschillen. De hoogte kan worden berekend met de zogenoemde Ankermethode. Bedrijven die SA8000 gecertificeerd zijn, conformeren zich aan deze methode. Een andere methode is de Asia Floor Wage (AFW). Door middel van vergelijking van koopkracht geeft deze methode aan wat een leefbaar loon is in verschillende Aziatische productielanden.

De Fair Wage Method definieert een eerlijk loon aan de hand van twaalf dimensies, waaronder leefbaar en minimum loon, maar ook overwerk, contracten, communicatie en sociaal dialoog.

Referentie:

- Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, artikel 23.
- C100 Equal Remuneration Convention, 1951 (No. 100)

Landrechten en leefomgeving

De winning van natuursteen kan negatieve gevolgen hebben op de leefomgeving (landdegradatie, verlies biodiversiteit, ontbossing, waterschaarste, verzilting en grond-, water- en luchtvervuiling). Vervuiling van lucht, land en water vormt een gezondheidsrisico voor gemeenschappen in de omgeving van de natuursteen-groeven.

Natuursteenprojecten kunnen leiden tot schendingen van landrechten, zoals landonteigening, gedwongen verhuizingen en vernietiging van graven en andere plekken met culturele waarde. Land- en gebruiksrechten vormen een mensen-rechtenvraagstuk door de directe link met het recht op voedsel, water en een schone leefomgeving.

Transport en winningsprocessen (zoals het gebruik van explosieven) kunnen overlast en schade aan huizen en de omgeving veroorzaken.

Referentie:

- Voluntary Guidelines on Land Tenure, 2012

C. Afspraken

Artikel 1 – Doelen

1. De afspraken zijn erop gericht om:
 - op specifieke IMVO-risico's binnen de productie- of toeleveringsketen van de natuursteenbranche substantiële stappen van verbetering te bereiken voor groepen die negatieve gevolgen ervaren;
 - een gezamenlijke oplossing te bieden voor problemen die bedrijven zelf niet geheel op kunnen lossen;
 - individuele bedrijven handvatten te bieden om (mogelijke) negatieve impact op mens en milieu van de eigen onderneming of zakelijke relaties in de productie- of toeleveringsketen te voorkomen en te bestrijden als deze zich voordoen.
2. Partijen zien opschaling van het Initiatief binnen Europa als een voorwaarde om deze doelen ook op langere termijn te borgen.

Artikel 2 - Werkingssfeer

1. Alle geschillen in verband met dit Initiatief of met afspraken die daarmee samenhangen, worden beslecht door de bevoegde rechter. Een partij kan zich echter pas op andere wijze dan in kort geding tot de rechter wenden, indien het geschil niet volgens de *Klachten- en Geschillenregeling van 1 maart 2021* is opgelost (zie artikel 11).
2. Het Initiatief betreft het handelen van in eerste instantie Nederlandse en Belgische bedrijven of op de Nederlandse en Belgische markt actieve bedrijven. De stuurgroep kan besluiten ook bedrijven uit andere landen als lid toe te laten. Partijen streven ernaar binnen een periode van 3 tot 5 jaar opschaling en samenwerking te realiseren met andere initiatieven binnen Europa (zie artikel 7, lid 1).
3. De OESO-richtlijnen vormen mede de grondslag voor dit Initiatief en geen van de bepalingen in dit Initiatief is bedoeld om de reikwijdte of de werking van de OESO-richtlijnen te beperken of daarmee strijdig te zijn.
4. De afspraken van dit Initiatief zullen door alle Partijen in overeenstemming met het geldend internationaal, Europees en nationaal recht worden uitgevoerd.

5. Partijen streven met dit Initiatief geen mededingingsbeperkende afspraken na. Zij hebben niet de intentie om de mededinging op de markt(en) voor natuursteen ten nadele van de consument te beperken.

Artikel 3 – Deelname bedrijven en overheden

1. Partijen zijn van mening dat het voor de representativiteit en slagkracht van het Initiatief noodzakelijk is dat:
 - a. individuele bedrijven een verklaring ondertekenen waarmee zij aangeven het Initiatief te ondersteunen, de doelen van het Initiatief te onderschrijven en te zullen handelen in overeenstemming met de afspraken uit artikel 5 van het Initiatief (hierna te noemen: Verklaring Aangesloten Bedrijven, hoofdstuk D van dit Initiatief);
 - b. aanbestedende diensten een verklaring ondertekenen waarmee zij aangeven het Initiatief te ondersteunen, de doelen van het Initiatief te onderschrijven en te zullen handelen in overeenstemming met de afspraken van artikel 7 van het Initiatief (hierna te noemen: Verklaring Aangesloten Overheden, hoofdstuk E van dit Initiatief), en dat Aanbestedende diensten in zoveel mogelijk aanbestedingen de Internationale Sociale Voorwaarden (ISV), inclusief due diligence, zullen toepassen en zullen toezien op de naleving ervan. Zonder tegenbericht gaan partijen ervan uit dat overheden die de verklaring al tijdens de eerste termijn hebben ondertekend hun deelname continueren;
2. Bedrijven die geen positie hebben in de natuursteenketen en betrokken organisaties kunnen begunstigend lid worden. Zij tekenen de steunverklaring (hoofdstuk F van dit Initiatief). Begunstigende leden leveren een financiële bijdrage van ten minste het basistarief voor geassocieerde leden. Deze leden worden vermeld op de website www.trustone.nl en kunnen gebruik maken van tools. De stuurgroep kan aanvullende voorwaarden om begunstigend lid te worden vaststellen.
3. Partijen spreken af dat zij zoveel mogelijk bedrijven en aanbestedende diensten benaderen om de Verklaring te ondertekenen:
 - a. De brancheorganisaties zullen actief in hun achterbannen werven. Ook andere partijen zullen via hun netwerken en contacten aan bedrijven vragen de Verklaring te tekenen.
 - b. Partijen zullen zich ook richten tot bedrijven die niet aangesloten zijn bij
 - c. een van de brancheorganisaties in de sector, maar wel natuursteen verhandelen en/of produceren in of via Nederland/België.
 - d. Partijen zullen via hun netwerken en contacten aan aanbestedende diensten vragen de Verklaring te tekenen.

Partijen zullen zich ook richten op bedrijven en organisaties die natuursteen afnemen, zoals in de keukenbranche, uitvaartsector, tuincentra en bouwmarkten, et cetera. Ook architecten(bureaus) zullen worden betrokken.

Artikel 4 – Evaluatie

1. Uiterlijk 3 jaar na ondertekening van het Initiatief wordt een onafhankelijke evaluatie (mid term review) uitgevoerd in opdracht van de Stuurgroep waarbij zowel de voortgang als het functioneren van het Initiatief zal worden beoordeeld in het licht van mogelijkheden voor Europese opschaling en samenwerking.
2. De evaluatie wordt gepubliceerd, zonder concurrentiegevoelige informatie.

Artikel 5 - Rol van de bij het Initiatief aangesloten bedrijven

Bedrijven die natuursteen importeren

1. Nederlandse en Belgische bedrijven - en in de toekomst bedrijven uit andere aan-gesloten landen - die natuursteen importeren van buiten de aangesloten landen kunnen in aanmerking komen voor een volledig lidmaatschap.
2. Partijen verwachten van die bedrijven dat zij een Verklaring zullen ondertekenen waarin de bedrijven aangeven akkoord te gaan met de volgende afspraken, dat zij:
 - a. binnen een jaar na aansluiting bij het Initiatief een due diligence proces uitvoeren met behulp van een beoordelingskader. Voor natuursteen waarvan de winning en/of verwerking heeft plaatsgevonden in risicolanden, moeten bedrijven alle stappen van het kader doorlopen. Voor natuursteen waarvan de winning en verwerking heeft plaatsgevonden in niet risicolanden kunnen bedrijven volstaan met de stappen 1 en 2.1 van bijlage 1. Vooralsnog focussen partijen op risicolanden buiten de EER. Partijen kunnen de lijst van risicolanden aanpassen;
 - b. Periodiek een rapportage opstellen als onderdeel van hun due diligence proces en dat ter beoordeling voorleggen aan het secretariaat (zie artikel 6). De rapportage bevat de volgende onderdelen:
 1. Een lijst met NAW-gegevens en/of geografische coördinaten van fabrieken en groeves. Voor specifieke regio's kunnen Partijen ook andere schakels in de keten aanwijzen die in beeld moeten worden gebracht;
 2. Bevindingen van de te nemen stappen van het due diligence proces. Hier-toe vullen bedrijven een vragenlijst in;

3. Een plan van aanpak waarin bedrijven onderbouwd aangeven welke risico's zij prioriteren en SMART aangeven hoe zij die risico's aanpakken.
3. Aangesloten bedrijven overwegen om een andere leverancier te zoeken indien een leverancier niet tot medewerking te bewegen is en een eventuele gezamenlijke aanpak van bij het Initiatief aangesloten bedrijven en partijen niet tot een gewenst resultaat leidt. Zij nemen daarbij de richtlijnen met betrekking tot responsible disengagement in acht.
4. De beoordeling van de rapportage gebeurt aan de hand van het beoordelingskader. Het beoordelingskader is gebaseerd op het kader uit de eerste termijn. Partijen zullen in het eerste half jaar na de start het kader vereenvoudigen voor kleine bedrijven. Zij zullen tevens voor bedrijven die direct onder de CSRD vallen het kader in lijn brengen met de voor hen relevante wettelijke vereisten. Kaders en richtlijnen voor die aanpassingen zijn te vinden in bijlage 1.
5. Bij de beoordeling van de inspanning van een bedrijf neemt het secretariaat redelijkheid en billijkheid in acht, dat wil zeggen dat rekening wordt gehouden met de omvang van het bedrijf, de invloed op de waardeketen, mate van ervaring en de omvang van IMVO-risico's die worden gelopen.
6. Op basis van de beoordeling worden bedrijven ingedeeld in de volgende niveaus:

Niveau 1	Bedrijf heeft inzicht in 20% groeves en 50% fabrieken Bedrijf heeft een due diligence-score van ten minste 20%
Niveau 2	Bedrijf heeft inzicht in 40% groeves en 75% fabrieken Bedrijf heeft een due diligence-score van ten minste 40%
Niveau 3	Bedrijf heeft inzicht in 60% groeves en 100% fabrieken Bedrijf heeft een due diligence-score van ten minste 60%
Niveau 4	Bedrijf heeft inzicht in 75% groeves en 100% fabrieken Bedrijf heeft een due diligence-score van ten minste 75% Nog uit te werken impactindicatoren
Niveau 5	Bedrijf heeft inzicht in 90% groeves en 100% fabrieken Bedrijf heeft een due diligence-score van ten minste 90% Nog uit te werken impactindicatoren

In jaar 1 vindt de eerste beoordeling plaats en wordt elk bedrijf ingedeeld op een niveau. Bedrijven kunnen bij volgende beoordelingen zowel stijgen als dalen. Nieuwe bedrijven, die al ervaring hebben met due diligence, kunnen direct op een hoger niveau starten.

7. Bij het bepalen van de inzichtpercentages mogen circulaire ketens worden meegerekend als keten die 100% inzichtelijk is. De stuurgroep kan extra voorwaarden aan circulaire ketens stellen. In jaar 1 van de tweede termijn zal een werkgroep verkennen of nieuwe voorwaarden nodig zijn en zo ja welke en wanneer.

8. In jaar 1 zal een werkgroep worden ingesteld met als opdracht om op alle thema's uit artikel 6 lid 13 impactindicatoren te ontwikkelen. Voor vier thema's zijn al inhoudelijke handreikingen gemaakt, die de basis vormen voor deze indicatoren. De impactindicatoren gelden vanaf niveau 4 en hebben als doel dat bedrijven zich kunnen onderscheiden door de impact van hun werk aan te tonen.
9. Bedrijven in niveau 1 en 2 krijgen elk jaar een beoordeling. Grote en middelgrote bedrijven krijgen vanaf niveau 3 het ene jaar een volledige beoordeling en het andere jaar alleen een beoordeling van de voortgang van het plan van aanpak. Kleine bedrijven krijgen vanaf niveau 3 standaard eens in de twee jaar een volledige beoordeling. Zie verder bijlage 1. Indien zij leveren aan publieke opdrachtgevers kunnen ze tussendoor ook een beoordeling van het plan van aanpak aanvragen.
10. Continue verbetering is uitgangspunt. Partijen verwachten dat voor bedrijven het volgende tijdpad haalbaar is:
 - niveau 1: 1 jaar;
 - niveau 2: 1 jaar;
 - niveau 3: 2 jaar.
 Voor bedrijven die in een hoger niveau instromen geldt het tijdpad vanaf dat niveau.
11. Partijen verwachten dat bedrijven ten opzichte van het tijdpad uit lid 10 maximaal 1 jaar vertraging oplopen. Bedrijven die langer over niveau 1 en 2 doen wordt aangeboden relevante kennismodules te volgen in het kader van de raamovereenkomst van de SER. Bedrijven die vanaf niveau 3 vertraging oplopen krijgen bij hun vermelding op de website (zie lid 10) een toelichting. Bijzondere omstandigheden, zoals responsible disengagement, of bedrijfs-economische redenen zoals overnames, kunnen uitzonderingen rechtvaardigen. De stuurgroep besluit – op basis van schriftelijke argumentatie door het bedrijf – of er sprake is van bijzondere omstandigheden. Indien dat niet het geval is kan de stuurgroep het bedrijf uit het convenant zetten en daarover – door vermelding in het jaarverslag - publiek communiceren of krijgt het de kans een verbeterplan in te dienen om na 1 jaar alsnog de gewenste voortgang te boeken.
12. Aangesloten bedrijven worden vermeld op de website van TruStone inclusief hun plan van aanpak, de datum van toetreding, het niveau waarop ze zijn ingedeeld, de voortgang die ze in eerdere jaren hebben gemaakt en in geval van vertraging vanaf niveau 3 een toelichting daarbij. Beoordelingen die aangesloten bedrijven in de eerste termijn hebben behaald worden niet vermeld, maar kunnen wel bij het secretariaat worden opgevraagd.

13. Aangesloten bedrijven zullen publiekelijk communiceren op basis van de OESO-richtlijnen en de afspraken in het Initiatief. Partijen zullen de handreiking publieke communicatie in jaar 1 herzien. Daarbij zullen de SME-standaarden uit de CSRD worden betrokken.

Bedrijven die uitsluitend afnemen van Nederlandse of Belgische importeurs

14. Bedrijven die niet zelf importeren, maar uitsluitend natuursteen afnemen van importeurs uit Nederland of België – of in de toekomst andere aangesloten landen – kunnen in aanmerking komen voor een geassocieerd lidmaatschap.
15. Geassocieerde leden kunnen ondersteuning krijgen bij de implementatie van de zes stappen van due diligence. Van hen wordt ten minste verwacht dat zij:
 - importeurs vragen waar zij afnemen, wat hun beleid is ten aanzien van IMVO en gaan na in hoeverre de in dit Initiatief genoemde thema's hierin terugkomen;
 - overwegen om een andere importeur te zoeken indien er geen bevredigend antwoord komt binnen het eerste jaar of als een importeur niet/nauwelijks IMVO-beleid heeft of wil ontwikkelen;
 - Nederlandse en Belgische importeurs, waar zij van afnemen, zullen aansporen om deel te nemen aan het Initiatief;
 - rapporteren over hun inkoop aan het secretariaat.

Artikel 6 – Rol Partijen

Taken secretariaat

1. Er is een onafhankelijk secretariaat met onder meer de volgende taken:
 - ondersteuning van partijen bij de ontwikkeling van instrumenten en activiteiten, die aangesloten bedrijven helpen bij het uitvoeren van hun due diligence;
 - begeleiding van het proces naar Europese opschaling;
 - vraagbaak op het vlak van due diligence voor bedrijven en het geven van feedback bij het opstellen van een plan van aanpak aan aangesloten bedrijven;
 - beoordeling van de kwaliteit van de plannen van aanpak die bedrijven die uit risicolanden importeren in het kader van hun due diligence jaarlijks zullen opstellen en de jaarlijkse voortgang die bedrijven maken. Bij de beoordeling neemt het secretariaat redelijkheid en billijkheid in ogenschouw ten aanzien van de concrete omstandigheden van het betreffende individuele bedrijf;

- steekproefsgewijze beoordeling van de inspanningen van geassocieerde leden;
- steekproefsgewijze verificatie van door bedrijven aangeleverde gegevens en gerapporteerde verbeteringen. Het secretariaat krijgt voldoende middelen om deze taak uit te voeren en kan via de netwerken van partijen een beroep doen op de kennis en expertise van maatschappelijk organisaties in productielanden.
- bij navraag van overheden in het kader van een aanbesteding waar natuursteen onderdeel van uitmaakt, binnen de beschikbare capaciteit van het secretariaat, informatie te verstrekken met betrekking tot de due diligence door aangesloten bedrijven.
- Aggregeren en anonimiseren van concurrentiegevoelige informatie waaronder het opstellen van een lijst van leveranciers van natuursteen.
- Het secretariaat kan daarnaast – binnen de beschikbare capaciteit – in dialogen en projecten een rol vervullen conform rolverdeling en besluitvormingsprocessen in bijlage 2.

Ondersteuning bedrijven

2. Partijen bieden gezamenlijk de volgende hulp(middelen) aan voor de bevordering van het doen van due diligence:
 - een webtool met tevens een helpdesk voorziening waarin bedrijven vertrouwelijk hun rapportage, zoals bedoeld in artikel 5 lid 1, aanleveren. De gegevens in deze webtool behandelt het secretariaat vertrouwelijk en conform hetgeen afgesproken in de overeenkomst van opdracht tussen Partijen en de SER (de Overeenkomst van Opdracht);
 - organisatie van training, ontwikkeling van handreikingen, standaardteksten en risicoanalyses en ondersteuning van bedrijven op het gebied van due diligence. De uitvoering kan geschieden door partijen betrokken bij het Initiatief of (andere) experts.

Transparantie en mogelijkheid om meldingen te doen

3. Het Secretariaat stelt een lijst op van importeurs en hun productielocaties ('gekoppelde lijst'). Met behulp van de gekoppelde lijst beslissen partijen waar gezamenlijke projecten opgestart worden. Deze lijst is via een beveiligde webomgeving met unieke inlogcodes alleen inzichtelijk voor aangesloten maatschappelijke organisaties. Zij kunnen deze lijst gebruiken om effectief invulling te geven aan impact projecten en om in geval van meldingen snel opvol-

ging te geven om zo escalatie te voorkomen. De organisaties delen de informatie niet en tekenen een verklaring waarmee zij aangeven vertrouwelijk met de informatie om te gaan.

4. Het Secretariaat stelt een geaggregeerde lijst op van productielocaties, zonder dat er een koppeling kan worden gemaakt tussen een productielocatie en een der bedrijven ('geaggregeerde lijst').
Bij constatering van risico's en/of schendingen kunnen (lokale) samenwerkingspartners/ geaffilieerde vakbonden een verzoek indienen bij de Maatschappelijke Organisatie en Vakbond geledingen die zijn vertegenwoordigd in de stuurgroep van het initiatief om inzicht te krijgen in de voor hen relevante gegevens van de geaggregeerde lijst. Daarbij geldt de volgende procedure:
 - a. De Maatschappelijke Organisatie en Vakbond geledingen vragen de voor hen relevante gegevens van de geaggregeerde lijst per e-mail op bij het secretariaat en delen die met de (lokale) samenwerkingspartners/geaffilieerde vakbonden nadat de laatste een vertrouwelijkheidsclausule hebben ondertekend.
 - b. Als de geconstateerde risico's en/of schendingen voorkomen bij leveranciers van aangesloten bedrijven zullen de Maatschappelijke Organisatie en Vakbond geledingen dit melden bij het secretariaat.
 - c. Het secretariaat zal aangesloten bedrijven die bij de desbetreffende leverancier afnemen, wijzen op de melding en faciliteert vervolgens het contact en/of dialoog tussen de aangesloten bedrijven en desbetreffende Maatschappelijke Organisatie(s) en/of Vakbond(en).
 - d. Partijen streven er naar middels dialoog tot een oplossing/ aanpak te komen om de geconstateerde risico's en/of schendingen op te lossen binnen de mogelijkheden van aangesloten bedrijven (wat na redelijkheid en billijkheid mag worden verwacht). In het geval van systemische risico's en/ of schendingen kunnen partijen de mogelijkheden inventariseren voor het opstarten van een gezamenlijk project voor het aanpakken van de geconstateerde risico's en/ of schendingen.
5. Het secretariaat stelt een volledige lijst op van groevegebieden waar de aangesloten bedrijven afnemen, zonder dat er een koppeling kan worden gemaakt tussen een leverancier en een der bedrijven. De maatschappelijke organisaties ondersteunen het secretariaat bij het opstellen van deze lijst. Deze lijst wordt gepubliceerd.
6. Het secretariaat zal de plannen van aanpak van aangesloten bedrijven publiceren, zonder dat er een koppeling kan worden gemaakt tussen een leverancier en een der bedrijven.

7. In de eerste fase van de tweede termijn zal worden gekeken hoe de doelen van publieke transparantie – te weten zichtbaarheid van het initiatief en toegang tot herstel en verhaal – zo nodig ook op andere manieren kunnen worden bereikt. Vervolgafspraken die daaruit voortvloeien moeten op voldoende draagvlak kunnen rekenen onder leden.

Monitoring en rapportage

8. Partijen stellen jaarlijks een rapportage op voor publicatie over de behaalde resultaten en concrete verbeteringen in de productie- of toeleveringsketen, waarin de gegevens die bedrijven aan het secretariaat hebben overlegd geaggregeerd zijn weergegeven, en daardoor niet herleidbaar zijn tot individuele bedrijven, tenzij met bedrijven anders wordt afgesproken.
9. Partijen, in samenwerking met lokale partners en maatschappelijke organisaties, monitoren door middel van steekproeven de vordering op de prioritaire thema's, ten behoeve van de evaluatie van het Initiatief na 3 jaar. Daar zullen middelen voor beschikbaar worden gesteld. De evaluatie wordt gepubliceerd zonder concurrentiegevoelige informatie.

Promotie en informatie

10. Partijen onderzoeken hoe de gezamenlijke leverage nog meer kan worden ingezet. Te denken valt aan promoten en uitdragen van het Initiatief, kennis en ervaringen delen en het beïnvloeden van standaarden & initiatieven.
11. Partijen geven vorm aan een goed en consistent opgezet marketing/informatie beleid rond de invoering en instandhouding van het Initiatief gericht op alle afnemers, waaronder consumenten.
12. Op de begroting zullen middelen worden vrijgemaakt voor communicatie. Dit budget wordt evenredig aangewend voor drie doelen: 1) publieke communicatie over de voortgang van het Initiatief; 2) internationale outreach; 3) promotie van het Initiatief met name gericht op particuliere en zakelijke markten in Nederland en België. Voor de eerste twee doelen heeft het secretariaat het voortouw. Het secretariaat stemt af met de werkgroep communicatie waarin de drie geledingen van partijen zijn vertegenwoordigd. Voor het derde doel hebben de sectororganisaties het voortouw. In de eerste twee jaar ligt het voortouw bij BNSA. Daarna volgt een evaluatie. De sectororganisaties toetsen de inhoud van campagnes vooraf bij de werkgroep communicatie. Dat kan per e-mail. De werkgroep krijgt ten minste vijf werkdagen om te reageren. Indien er verschil van mening is tussen sectororganisaties en de werkgroep, dan besluit de stuurgroep.

Gezamenlijke aanpak op specifieke thema's

13. Partijen hebben in onderling overleg en in afstemming met stakeholders zeven specifieke thema's geïdentificeerd die op dit moment op het vlak van internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen prioritaire aandacht verdienen van in Nederland en Vlaanderen actieve bedrijven in de natuursteensector. Deze thema's zijn, in willekeurige volgorde:
 - discriminatie en gender;
 - kinderarbeid;
 - gedwongen arbeid;
 - leefbaar loon;
 - vrijheid van vakvereniging en collectieve onderhandeling;
 - veiligheid en gezondheid;
 - landrechten en leefomgeving (inclusief lucht-, bodem en waterverontreiniging).
14. De selectie van thema's is door Partijen gezamenlijk gemaakt op basis van waarnemingen van negatieve maatschappelijke impact door de natuursteensector. In het due diligence proces van individuele bedrijven kan niet worden uitgesloten dat zij in hun productie- of toeleveringsketen ook andere problemen tegenkomen, zoals corruptie en aantasting van de biodiversiteit.
15. Gedurende de looptijd van het project zullen partijen in ieder geval de in bijlage 2 omschreven projecten voortzetten. Over nieuwe projecten oordeelt de stuurgroep op basis van de criteria in bijlage 2. De Stuurgroep zal bij de start van het convenant bepalen op welke manier en eventueel op welke tijdstippen een beslissing wordt genomen over de opstart van nieuwe collectieve projecten. Indien er maar één project voorgesteld wordt aan de Stuurgroep, zal deze zelf de afweging maken of het project toch meerwaarde biedt.
16. Voor het welslagen van de collectieve projecten vinden Partijen het van cruciaal belang dat wordt samengewerkt met internationale initiatieven op deze thema's. In meerdere EU landen zijn nationale initiatieven die zich richten op een of meer van deze thema's. Ook internationale organisaties zoals de ILO (Better Work Programme), Unicef, IndustriAll, BWI, OESO, UN Environment et cetera. hebben programma's en activiteiten in productielanden die gericht zijn op de aanpak van de genoemde thema's. Aansluiting daarbij is nodig voor de effectiviteit en slagkracht van dit Initiatief.
17. Partijen spreken af hun kennis over de specifieke thema's in alle onderdelen van de productie- of toeleveringsketen te communiceren, ook in de lokale talen en naar flexibele of informele arbeidskrachten.

Artikel 7 – Rol overheden

Beleidscoherentie Nederlandse en Vlaamse overheid

Partijen bevorderen dat centrale overheden van bij het initiatief betrokken landen de volgende inspanningen tot uitvoering brengen:

1. Het onderwerp ‘multistakeholder samenwerking in de natuursteensector’ binnen de EU actief op de agenda te zetten en te bevorderen. In dit kader zullen de Nederlandse en Vlaamse overheden samen met landen die vergelijkbare initiatieven zijn gestart dan wel hier interesse in hebben (zoals Duitsland) nagaan waar de overeenkomsten tussen deze initiatieven liggen en een ‘road-map’ opstellen om de nationale initiatieven op te schalen naar Europees niveau. Hierbij worden zowel overheden als bedrijven, vakbonden en maatschappelijke organisaties betrokken.
2. Diplomatieke vertegenwoordigers, bijvoorbeeld ambassades committeren, om de ondertekenaars van dit Initiatief te gaan ondersteunen bij het implementeren van hun IMVO-beleid, onder meer door het geven van voorlichting over IMVO in de natuursteensector in de lokale context en zich toe te leggen op economische MVO diplomatie in het kader van hun economische relaties. Als voorbeeld van die diplomatie valt te denken aan een bemiddelingsrol voor ambassades bij het in contact brengen van bedrijven met lokale overheden en stakeholders bij (het voorkomen van) mogelijk negatieve impact. Desgevraagd kan een ambassade de lokale overheid en stakeholders actief benaderen.
3. Als onderdeel van het Nederlandse en Vlaamse beleid het Initiatief in bilaterale en multilaterale relaties te promoten.
4. Zich inspannen om gedurende de looptijd van het Initiatief missies voor internationaal ondernemen (kennis, netwerken, trouble shooting en in sommige gevallen financiering) aan te laten sluiten op de resultaten die dit Initiatief wil boeken in de genoemde productielanden. In de delegaties kunnen in principe vertegenwoordigers van alle partijen van dit Initiatief deelnemen.

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

5. Partijen bevorderen dat:
 - a. Het respecteren van mensenrechten en arbeidsrechten voor inkopers geen keuze is, maar een voorwaarde;
 - b. Aangesloten aanbestedende diensten inkopen bij bedrijven die kunnen aantonen due diligence uit te voeren conform de OESO-richtlijnen en resultaten boeken bij het aanpakken van problemen, bijvoorbeeld door het deelnemen aan het IMVO-Initiatief natuursteen.

6. Aangesloten aanbestedende diensten passen in nieuwe aanbestedingen met natuursteen criteria toe die zijn opgenomen in bijlage X of vergelijkbaar;
7. Aangesloten aanbestedende diensten rapporteren jaarlijks aan het secretariaat over hun aanbestedingen met natuursteen.
8. Partijen bevorderen dat de criteria in bijlage 3 worden opgenomen in standaardbestekken grond-, weg- en waterbouw en handreikingen van centrale overheden zoals de MVI-criteria tool.
9. Partijen bevorderen dat andere aanbestedende diensten de criteria in bijlage 3 of vergelijkbaar eveneens toepassen.
10. Partijen streven naar toepassing door aangesloten aanbestedende diensten van de criteria uit bijlage 3 of vergelijkbaar volgens het volgende tijdpad:

Ambitieniveau	Basis	Significant	Ambitieuus
Na 1 jaar	70%	30%	0%
Na 3 jaar	50%	30%	20%
Na 5 jaar	20%	30%	50%

11. Partijen, ondersteund door het secretariaat, ondernemen wervingsactiviteiten gericht op lidmaatschap van sectororganisaties van architecten en bouwbedrijven of op ondertekening van de steunverklaring door individuele architecten en bouwbedrijven.
12. Bij het secretariaat kunnen er meldingen worden gedaan als er aanbestedingen worden gesignaleerd die geen aandacht hebben voor due diligence (ISV). Partijen nemen het initiatief om met de desbetreffende overheid in gesprek te gaan over toekomstige toepassing van de ISV.
13. Partijen vragen de centrale overheden op EU-niveau te bevorderen dat ook in andere lidstaten due diligence conform OESO-richtlijnen proportioneel en voldoende doorslaggevend wordt meegewogen in aanbestedingen en rapporteren daar uiterlijk een jaar na ondertekening over.
14. Partijen stellen middelen beschikbaar om als onderdeel van de mid-term review een publieke rapportage uit te brengen over alle aanbestedingen van aangesloten overheden waar natuursteen het voorwerp van de inkoopopgave is.
15. Aangesloten overheden en bedrijven kunnen plannen van aanpak die worden ingediend door aangesloten bedrijven laten toetsen bij het secretariaat van TruStone.

Artikel 8 – Rol sectororganisaties

1. De brancheorganisaties zullen alle bedrijven die rechtstreeks of indirect bij hen zijn aangesloten benaderen om de Verklaring bij het Initiatief te ondertekenen.
2. Het belang van naleving van het Initiatief zal een regulier agendapunt zijn op de Algemene Ledenvergaderingen en bestuursvergaderingen van de brancheorganisaties.
3. De brancheorganisaties spannen zich ervoor in dat voor het welslagen van de door alle Partijen gedurende de looptijd van het Initiatief gezamenlijk opgezette thematische projecten daarin voldoende leden zullen participeren.
4. Ook dragen de brancheorganisaties zorg voor deelname van een goede vertegenwoordiging van hun leden aan de stakeholderbijeenkomsten van het Initiatief.

Artikel 9 – Rol maatschappelijke organisaties en vakbonden

1. De aangesloten maatschappelijke organisaties en vakbonden:
 - a. stellen, waar mogelijk, hun kennis en expertise ter beschikking in het kader van het doel van het Initiatief. In het geval dat de maatschappelijke organisaties en vakbonden niet de capaciteit, kennis of expertise hebben om dit doel te bereiken (omdat ze zelf of hun netwerk niet aanwezig zijn in alle risicolanden, omdat ze niet de expertise hebben rond een bepaald thema of om andere redenen) wordt een inspanning van deze partijen verwacht om naar beste vermogen informatie te delen en steun te vinden binnen hun internationale netwerk. Deze rol kan onder andere worden vormgegeven door informatie op te halen in productielanden via bekende organisaties of netwerken, handelingsperspectieven te bieden aan aangesloten bedrijven, samen te werken met aangesloten bedrijven om tot handvatten te komen rondom hun handelen, overleg plegen met organisaties in de betreffende landen om manieren te vinden om de situatie en inspanningen van aangesloten bedrijven te monitoren;
 - b. dit geldt voor activiteiten die onder het convenant vallen en als doel hebben impact te vergroten en dus de situatie voor belanghebbenden in de ketens te verbeteren. Deze activiteiten en hun voortgang zullen tijdens de vergaderingen van de Stuurgroep besproken worden. Het gaat om volgende activiteiten en inspanningen die in het kader van het convenant plaatsvinden, zoals:
 - voor wat betreft risicoanalyses: het initiëren en coördineren van het onderzoek naar risico's

- voor wat betreft outreach; het initiëren van contacten met maatschappelijke organisaties buiten het convenant
- activiteiten in het kader van convenantsprojecten zoals beschreven in bijlage 2
- het signaleren van daadwerkelijke en mogelijke misstanden in de productieketens van aangesloten bedrijven.
- het aandragen van kennis op specifieke thema's

Bij de start van het convenant zal de WG Impact (met vertegenwoordigers vanuit de maatschappelijke organisaties en de sector) met ondersteuning vanuit het secretariaat de rollen van éénieder verder beschrijven voor wat betreft de convenantsprojecten in de bijlage 2 en een impactplan opstellen binnen een termijn van 3 maanden volgend op de start van het convenant. Het impactplan bevat een overzicht van wie welke rol en eindverantwoordelijkheid opneemt in welke convenantsprojecten, met welke deadline. Het plan geeft ook duidelijk weer waar andere partijen, partners etc een ondersteunende factor dienen te spelen om de projecten mogelijk te maken. Dit plan wordt eens opgesteld in elke vergadering van de Werkgroep Impact besproken en zo nodig aangepast. De Stuurgroep bespreekt het plan tijdens elk overleg en neemt eventuele besluiten om de voortgang van de projecten te garanderen.

- c. brengen de afspraken en uitgangspunten in dit Initiatief ook actief onder de aandacht van hun achterban en binnen coalities en (internationale) netwerken waaraan ze deelnemen;
- d. brengen nieuwe inzichten die van belang zijn voor het IMVO-risicomanagement van bedrijven in de natuursteensector via de Stuurgroep onder de aandacht van Partijen en agenderen deze wanneer (gezamenlijk) handelen van Partijen geboden is, bijvoorbeeld in de vorm van het initiëren van een themaproject;
- e. zullen in het bijzonder ten aanzien van de thematische projecten een actieve bijdrage leveren om te komen tot handelingsperspectief voor bedrijven;
- f. zullen de eigen netwerken in productielanden waar mogelijk inschakelen ten behoeve van de projecten;
- g. zijn bereid om kennis te delen met andere Partijen en aangesloten bedrijven rond actuele kwesties en voorbeelden;
- h. zijn bereid om in de Stuurgroep tijdig melding te maken van signalen over misstanden in de sector (early warning);
- i. zullen, waar mogelijk, informatie ontsluiten voor bedrijven over projecten met partners in productielanden aan het begin van productieketens. Waar deze projecten specifiek relevant zijn voor de natuursteensector zullen zij aangeven of en hoe bedrijven daar bij kunnen aansluiten;

- j. ondersteunen actief de overige Partijen bij het benaderen van bedrijven in de natuursteensector die niet zijn aangesloten bij de brancheorganisaties.
- 2. Maatschappelijke organisaties en vakbonden, ondersteund door het secretariaat, bevorderen dat hun expertise en werkwijze bekend is bij de bedrijven.

Artikel 10 – Governance

Vergadering van partijen

- 1. Alle partijen die het Initiatief ondertekenen hebben zitting in de vergadering van partijen (hierna: Vergadering van Partijen).

Stuurgroep

- 2. De Vergadering van Partijen stelt een stuurgroep (hierna: Stuurgroep) in. In de Stuurgroep zijn drie geledingen vertegenwoordigd: brancheorganisaties en individuele bedrijven (4 personen), vakbonden (2 personen), maatschappelijke organisaties (2 personen). Elke geleding stelt één plaatsvervanger aan.
- 3. Als partijen uit andere Europese landen tot het Initiatief toetreden kan het aantal zetels in de stuurgroep worden uitgebreid. Partijen besluiten dan over een nieuwe zetelverdeling.
- 4. Centrale overheden kunnen waarnemers afvaardigen. Waarnemers kunnen mee praten maar niet mee stemmen.
- 5. De Stuurgroep stelt een huishoudelijk reglement op voor haar werkwijze. In het reglement worden ook zittingstermijnen nader afgesproken, opdat de continuïteit van de Stuurgroep kan worden gewaarborgd.
- 6. De Stuurgroep kan een onafhankelijk voorzitter aanstellen, niet verbonden aan een der partijen, die door de partijen met consensus wordt gekozen. De voorzitter heeft geen stemrecht.
- 7. De Stuurgroep neemt besluiten op basis van consent. Dat wil zeggen: een besluit wordt genomen in overeenstemming, zonder dat sprake is van een onoverkomelijk bezwaar bij één of meer van de partijen van het Initiatief.
- 8. De Stuurgroep ziet namens alle partijen toe op de naleving van het Initiatief en begeleidt de uitvoering. Wanneer de bijsturing van de uitvoering maatregelen vereist die in het Initiatief niet zijn beschreven, heeft de Stuurgroep het mandaat van de partijen om hierover te besluiten.
- 9. De Stuurgroep besluit over nieuwe projecten, initiatieven, over majeure aanpassingen van lopende projecten en over samenwerking met andere partijen die de uitvoering van het Initiatief kunnen versterken of neemt besluiten over

het starten of beëindigen van projecten die in het kader van het Initiatief worden uitgevoerd. De voortgang hiervan wordt toegelicht in de jaarlijkse vergadering van partijen. Die vergadering heeft een adviesrol.

10. De Stuurgroep publiceert jaarlijks een verslag over de voortgang van de uitvoering en de bereikte resultaten van het Initiatief. In de rapportage gaat de Stuurgroep in op:
 - de door partijen verrichte inspanningen en bereikte resultaten;
 - de activiteiten in het kader van de thematische projecten en de bereikte resultaten;
 - de voortgang van due diligence bij individuele bedrijven in de sector.
11. De Stuurgroep organiseert jaarlijks een bijeenkomst van de Vergadering van Partijen waarop de voortgang van het Initiatief wordt besproken en de Stuurgroep verantwoording aflegt over het gevoerde beleid. De Vergadering van Partijen accordeert het jaarlijkse werkplan en de begroting van de Stuurgroep. Zij verleent jaarlijks decharge aan de Stuurgroep over het door haar gevoerde beleid.

Secretariaat

12. Voor de uitvoering van haar werk wordt de Stuurgroep bijgestaan door een secretariaat, dat onderdeel kan zijn van een breder secretariaat voor de borging van vergelijkbare initiatieven, zoals de IMVO-convenanten.
13. De Stuurgroep benoemt de coördinator van het secretariaat op basis van een voordracht van de organisatie waar het secretariaat zal worden gevestigd. De coördinator is vervolgens betrokken bij de samenstelling van de staf van het secretariaat.
14. De coördinator van het secretariaat legt inhoudelijk verantwoording af aan de Stuurgroep.
15. Het secretariaat is verantwoordelijk voor de in hoofdstukken A, B en C van dit Initiatief beschreven taken. Daarnaast ondersteunt het secretariaat de Stuurgroep bij het organiseren van de genoemde vergaderingen, onderhoudt het de contacten met en bevordert het de samenwerking met relevante nationale en internationale initiatieven, verzorgt het de externe communicatie over het Initiatief en levert het de Stuurgroep informatie die relevant is voor de beoordeling van de voortgang van het Initiatief.
16. Het secretariaat heeft de taak om te zorgen dat zorgvuldig wordt omgegaan met concurrentiegevoelige informatie van bedrijven en dat wanneer deze informatie verder wordt verspreid, deze zal worden geaggregeerd of geanonimiseerd zodat deze niet tot individuele bedrijven herleidbaar is.

Artikel 11 - Klachten- en geschillenmechanisme

Instelling klachten- en geschillencommissie

1. De onafhankelijke klachten- en geschillencommissie zoals aangesteld tijdens de eerste termijn van TruStone blijft nog ten minste een jaar in functie. De samenstelling van de commissie blijft dezelfde. In het geval dat één of meerdere leden van de commissie niet meer wensen door te gaan met hun opdracht bij de start van TruStone 2.0 zal de benoemingsprocedure ingezet worden zoals beschreven in de *Klachten- en Geschillenregeling van 1 maart 2021*. De regeling is te vinden op de website van TruStone.
2. De procedures voor klachten en geschillen en de rollen van partijen en het secretariaat hierin staan eveneens beschreven in de *Klachten- en Geschillenregeling van 1 maart 2021*,
3. Een werkgroep klachtenmechanisme zal samengesteld worden (met ten minste één deelnemer per geleding en het secretariaat) binnen de eerste drie maanden van de start van het convenant. Deze werkgroep zal de verantwoordelijkheid hebben om binnen een termijn van een jaar:
 - a. Een lijst hebben opgemaakt van bestaande klachtenmechanismen waar aangesloten bedrijven zich bij kunnen aansluiten, alsook de voorwaarden die gelden voor aansluiting bij deze bestaande mechanismen
 - b. Aangesloten bedrijven over deze lijst te hebben geïnformeerd en indien mogelijk contact te hebben geïnitieerd
 - c. Een voorstel aan de Stuurgroep te doen om de aansluiting bij één of meerdere bestaande klachtenmechanismen zo realistisch en toepasbaar te maken voor zo veel als mogelijk aangesloten bedrijven
 - d. Onderzocht te hebben op welke manier lokale klachtenmechanismen kunnen worden opgezet binnen het kader van elk van de collectieve projecten die op dat moment lopen in naam van het TruStone Initiatief

Het onderzoek en het voorstel aan de Stuurgroep zal door de werkgroep ook besproken en afgestemd worden met het sector-brede werk omtrent ‘toegang tot herstel’ van de SER.
4. Na presentatie van de voorstellen van de werkgroep besluit de stuurgroep of en op welke manier het huidige mechanisme voor klachtencommissie wordt voortgezet
5. Indien er een sectoroverstijgend geschillenmechanisme wordt opgezet dan sluit het Initiatief daarbij aan. Anders zal het huidige mechanisme worden voortgezet.

6. Met deze afspraak doen Partijen en aangesloten bedrijven geen afbreuk aan de mogelijkheden voor hen die negatieve impact ervaren om via het Nationaal Contactpunt voor de OESO-richtlijnen of andere legitieme herstelmechanismen een oplossing te zoeken voor kwesties die zich in concrete gevallen bij de toepassing van de OESO-richtlijnen voordoen.

Artikel 12 – Financiering

1. De ondersteuning van de uitvoering van dit Initiatief is gebaseerd op een sluitende financiering van een begroting, opgenomen in bijlage 5.
2. De financiële bijdrage van bedrijven aan de begroting van dit Initiatief, zoals door partijen afgesproken, en zoals in lid 1 omschreven, is, per type bedrijf, opgenomen in bijlage 4.
3. Naast een jaarlijkse financiële bijdrage zetten bedrijven die de Verklaring voor Aangesloten Bedrijven tekenen hun eigen middelen in ten behoeve van due diligence en projecten.
4. Bij collectieve projecten die in het kader van dit Initiatief zijn of worden ontwikkeld kunnen louter bedrijven die de Verklaring hebben ondertekend in aanmerking komen voor cofinanciering.

Artikel 13 – Looptijd Initiatief

1. De nieuwe termijn van het Initiatief treedt in werking per 1 maart 2025.
2. Mocht zich onverhoopt de situatie voordoen dat er onvoldoende bedrijven aansluiten bij het convenant of dat maatschappelijk organisaties onvoldoende financiering hebben voor hun activiteiten om het convenant te ondersteunen, dan kunnen partijen per 1 maart besluiten dat het convenant geen doorgang vindt.
3. Na uiterlijk 5 jaar zal in het licht van mogelijkheden voor Europese opschaling en samenwerking besloten worden of het Initiatief wordt voortgezet.

Artikel 14 – Toetreding tot het Initiatief

1. Dit Convenant staat open voor toetreding door andere organisaties en instellingen die binnen de kaders van hun publieke en/of maatschappelijke taak een bijdrage willen/kunnen leveren aan de in dit convenant geformuleerde doeleinden.
2. Een organisatie of instelling die tot dit Convenant wil toetreden kan daartoe een aanvraag doen bij de Stuurgroep van het Convenant.

3. Partijen worden vooraf door de secretaris van de Stuurgroep op de hoogte gebracht van de voorgenomen toetreding. Als er vanuit de leden behoefte is kan de betreffende organisatie of instelling eerst gehoord worden.
4. De Stuurgroep beoordeelt het verzoek tot toetreding op basis van criteria die zijn opgenomen in bijlage 6. In geval van goedkeuring, vindt toetreding tot het Convenant plaats door middel van ondertekening van de verklaring van toetreding door die toetredende organisatie of instelling en de voorzitter van de Stuurgroep.

Artikel 15 – Opzegging van het Initiatief

1. Iedere Partij of Aangesloten Bedrijf bij het Initiatief kan vanaf 1 jaar nadat zij het Initiatief respectievelijk de Verklaring Aangesloten Bedrijven ondertekende, haar deelname aan het Initiatief, met redenen omkleed, opzeggen bij de Stuurgroep. Opzegging geschiedt door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de Stuurgroep.
2. De betreffende Partij of Aangesloten Bedrijf kan hun deelname per het daarop volgende jaar opzeggen, met inachtneming van een opzegtermijn van een half jaar. Maatschappelijke organisaties die Partij zijn kunnen bij ontbreken van financiering of beëindiging organisatie hun deelname per het daarop volgende jaar opzeggen.
3. Wanneer een Partij of Aangesloten Bedrijf haar deelname aan het Initiatief opzegt, blijft het Initiatief voor de overige partijen bij het Initiatief in stand, voor zover de inhoud en strekking ervan zich daartegen niet verzetten.
4. Wanneer er sprake is van het verwijtbaar niet opvolgen van een uitspraak van de klachten- en geschillencommissie door een Partij of Aangesloten Bedrijf, ook niet nadat zij daartoe gerappelleerd is, kan het Initiatief door Partijen jegens de betreffende Partij of het betreffende Aangesloten Bedrijf worden opgezegd. In dat geval is geen sprake van een opzeggingstermijn.

Artikel 16 - Slotbepaling

1. Op dit Convenant is Nederlands recht van toepassing.
2. Indien in het laatste jaar van de looptijd van het convenant mocht blijken dat in het kader van een mogelijk vervolg een verlenging nodig is, kunnen partijen besluiten tot een verlenging na goedkeuring van de Stuurgroep en de SER, mits er voldoende budget is om deze verlenging te bekostigen.

D. Verklaring bedrijven

D. Verklaring bedrijven betreffende Initiatief TruStone

Ondergetekende verklaart kennis te hebben genomen van de afspraken die in het Multi-stakeholder Initiatief TruStone, getekend in februari 2025, zijn gemaakt, met de bedoeling bedrijven te ondersteunen bij de invulling van hun internationale maatschappelijke verantwoordelijkheid, en de doelstelling en werkwijze van het Initiatief te onderschrijven.

In het kader van dit Initiatief gaan de ondertekenende bedrijven akkoord met de gemaakte afspraken in artikel 5 en nemen ze de volgende verplichtingen op zich:

Bedrijven die natuursteen importeren

1. Nederlandse en Belgische bedrijven – en in de toekomst bedrijven uit andere aangesloten landen – die natuursteen importeren van buiten de aangesloten landen kunnen in aanmerking komen voor een volledig lidmaatschap.
2. Partijen verwachten van die bedrijven dat zij een Verklaring zullen ondertekenen waarin de bedrijven aangeven akkoord te gaan met de volgende afspraken, dat zij:
 - a. binnen een jaar na aansluiting bij het Initiatief een due diligence proces uitvoeren met behulp van een beoordelingskader. Voor natuursteen waarvan de winning en/of verwerking heeft plaatsgevonden in risicolanden, moeten bedrijven alle stappen van het kader doorlopen. Voor natuursteen waarvan de winning en verwerking heeft plaatsgevonden in niet risicolanden kunnen bedrijven volstaan met de stappen 1 en 2.1 van bijlage 1. Vooralsnog focussen partijen op risicolanden buiten de EER. Partijen kunnen de lijst van risicolanden aanpassen;
 - b. Periodiek een rapportage opstellen als onderdeel van hun due diligence proces en dat ter beoordeling voorleggen aan het secretariaat (zie artikel 6). De rapportage bevat de volgende onderdelen:
 1. Een lijst met NAW-gegevens en/of geografische coördinaten van fabrieken en groeves. Voor specifieke regio's kunnen Partijen ook andere schakels in de keten aanwijzen die in beeld moeten worden gebracht;
 2. Bevindingen van de te nemen stappen van het due diligence proces. Hier toe vullen bedrijven een vragenlijst in;
 3. Een plan van aanpak waarin bedrijven onderbouwd aangeven welke risico's zij prioriteren en SMART aangeven hoe zij die risico's aanpakken.

3. Aangesloten bedrijven overwegen om een andere leverancier te zoeken indien een leverancier niet tot medewerking te bewegen is en een eventuele gezamenlijke aanpak van bij het Initiatief aangesloten bedrijven en partijen niet tot een gewenst resultaat leidt.
4. De beoordeling van de rapportage gebeurt aan de hand van het beoordelingskader. Het beoordelingskader is gebaseerd op het kader uit de eerste termijn. Partijen zullen in het eerste half jaar na de start het kader vereenvoudigen voor kleine bedrijven. Zij zullen tevens voor bedrijven die direct onder de CSRD vallen het kader in lijn brengen met de voor hen relevante wettelijke vereisten. Kaders en richtlijnen voor die aanpassingen zijn te vinden in bijlage 1.
5. Bij de beoordeling neemt het secretariaat redelijkheid en billijkheid in acht, dat wil zeggen dat rekening wordt gehouden met de omvang van het bedrijf, de invloed op de waardeketen, mate van ervaring en de omvang van IMVO-risico's die worden gelopen.
6. Op basis van de beoordeling worden bedrijven ingedeeld in de volgende niveaus:

Niveau 1	Bedrijf heeft inzicht in 20% groeves en 50% fabrieken Bedrijf heeft een due diligence-score van ten minste 20%
Niveau 2	Bedrijf heeft inzicht in 40% groeves en 75% fabrieken Bedrijf heeft een due diligence-score van ten minste 40%
Niveau 3	Bedrijf heeft inzicht in 60% groeves en 100% fabrieken Bedrijf heeft een due diligence-score van ten minste 60%
Niveau 4	Bedrijf heeft inzicht in 75% groeves en 100% fabrieken Bedrijf heeft een due diligence-score van ten minste 75% Nog uit te werken impactindicatoren
Niveau 5	Bedrijf heeft inzicht in 90% groeves en 100% fabrieken Bedrijf heeft een due diligence-score van ten minste 90% Nog uit te werken impactindicatoren

In jaar 1 vindt de eerste beoordeling plaats en wordt elk bedrijf ingedeeld op een niveau. Bedrijven kunnen bij volgende beoordelingen zowel stijgen als dalen. Nieuwe bedrijven, die al ervaring hebben met due diligence, kunnen direct op een hoger niveau starten.

7. Bij het bepalen van de inzichtpercentages mogen circulaire ketens worden meegerekend als keten die 100% inzichtelijk is. De stuurgroep kan extra voorwaarden aan circulaire ketens stellen. In jaar 1 van de tweede termijn zal een werkgroep verkennen of nieuwe voorwaarden nodig zijn en zo ja welke en wanneer.
8. In jaar 1 zal een werkgroep worden ingesteld met als opdracht om op alle thema's uit artikel 6 lid 13 impactindicatoren te ontwikkelen. Voor vier thema's zijn al inhoudelijke handreikingen gemaakt, die de basis vormen voor deze indicatoren. De impactindicatoren gelden vanaf niveau 4 en hebben als doel dat bedrijven zich kunnen onderscheiden door de impact van hun werk aan te tonen.

9. Bedrijven in niveau 1 en 2 krijgen elk jaar een beoordeling. Grote en middelgrote bedrijven krijgen vanaf niveau 3 het ene jaar een volledige beoordeling en het andere jaar alleen een beoordeling van de voortgang van het plan van aanpak. Kleine bedrijven krijgen vanaf niveau 3 standaard eens in de twee jaar een volledige beoordeling. Zie verder bijlage 1. Indien zij leveren aan publieke opdrachtgevers kunnen ze tussendoor ook een beoordeling van het plan van aanpak aanvragen.
10. Continue verbetering is uitgangspunt. Partijen verwachten dat voor bedrijven het volgende tijdpad haalbaar is:
 - niveau 1: 1 jaar;
 - niveau 2: 1 jaar;
 - niveau 3: 2 jaar.
 Voor bedrijven die in een hoger niveau instromen geldt het tijdpad vanaf dat niveau.
11. Partijen verwachten dat bedrijven ten opzichte van het tijdpad uit lid 10 maximaal 1 jaar vertraging oplopen. Bedrijven die langer over niveau 1 en 2 doen wordt aangeboden relevante kennismodules te volgen in het kader van de raamovereenkomst van de SER. Bedrijven die vanaf niveau 3 vertraging oplopen krijgen bij hun vermelding op de website (zie lid 10) een toelichting.
12. Bijzondere omstandigheden, zoals het wisselen van leverancier omdat de oude leverancier na herhaaldelijk aandringen niet meewerkt, of bedrijfseconomische redenen zoals overnames, kunnen uitzonderingen rechtvaardigen. De stuurgroep besluit – op basis van schriftelijke argumentatie door het bedrijf – of er sprake is van bijzondere omstandigheden. Indien dat niet het geval is kan de stuurgroep het bedrijf uit het convenant zetten en daarover – door vermelding in het jaarverslag - publiek communiceren of krijgt het de kans een verbeterplan in te dienen om na 1 jaar alsnog de gewenste voortgang te boeken.
13. Aangesloten bedrijven worden vermeld op de website van TruStone inclusief hun plan van aanpak, de datum van toetreding, het niveau waarop ze zijn ingedeeld, de voortgang die ze in eerdere jaren hebben gemaakt en in geval van vertraging vanaf niveau 3 een toelichting daarbij. Beoordelingen die aangesloten bedrijven in de eerste termijn hebben behaald worden niet vermeld, maar kunnen wel bij het secretariaat worden opgevraagd.
14. Aangesloten bedrijven zullen publiekelijk communiceren op basis van de OESO-richtlijnen en de afspraken in het Initiatief. Partijen zullen de handreiking publieke communicatie in jaar 1 herzien. Daarbij zullen de SME-standaarden uit de CSRD worden betrokken.

Bedrijven die uitsluitend afnemen van Nederlandse of Belgische importeurs

14. Bedrijven die niet zelf importeren, maar uitsluitend natuursteen afnemen van importeurs uit Nederland of België – of in de toekomst andere aangesloten landen – kunnen in aanmerking komen voor een geassocieerd lidmaatschap.
15. Geassocieerde leden kunnen ondersteuning krijgen bij de implementatie van de zes stappen van due diligence. Van hen wordt ten minste verwacht dat zij:
 - vragen importeurs waar zij afnemen wat hun beleid is ten aanzien van IMVO en nagaan in hoeverre de in dit Initiatief genoemde thema's hierin terugkomen;
 - overwegen om een andere importeur te zoeken indien er geen bevredigend antwoord komt binnen
 - het eerste jaar of als een importeur niet/nauwelijks IMVO-beleid heeft of wil ontwikkelen;
 - zullen Nederlandse en Belgische importeurs, waar zij van afnemen, aansporen om deel te nemen aan het Initiatief;
 - rapporteren over hun inkoop aan het secretariaat.

Ondertekenende bedrijven verklaren eveneens akkoord te gaan met de voor hen relevante bepalingen in de overige artikelen en met de werkwijze van het klachten- en geschillenmechanisme dat Partijen in het kader van dit Initiatief hebben ingesteld.

Deze Verklaring is geldig gedurende de looptijd van het Initiatief en kan vanaf 1 jaar na ondertekening met redenen omkleed bij de stuurgroep van het Initiatief worden opgezegd. Na de opzegging is het bedrijf nog een half jaar gebonden aan de Verklaring. De stuurgroep maakt de opzegging openbaar. Lopende een geschil kan een bedrijf zijn Verklaring niet opzeggen.

De Verklaring wordt als opgezegd beschouwd bij: faillissement, bedrijfsbeëindiging, overlijden eigenaar. Dit kan ook gelden voor: een wijziging in het Initiatief die aantoonbaar zwaarwegende negatieve gevolgen heeft voor het bedrijf of overname door een ander bedrijf, indien opzegging van dit Initiatief een ontbindende voorwaarde bij verkoop vormt.

Wanneer een bedrijf dat de Verklaring heeft ondertekend zijn activiteiten in de natuursteensector beëindigt gedurende de looptijd van het Initiatief, kan het zijn Verklaring per die datum opzeggen waardoor alle verplichtingen samenhangend met die Verklaring per datum opzegging voor hem eindigen.

Handtekening:

Organisatie:

Naam:

Datum:

E. Verklaring aanbestedende diensten

E. Verklaring aanbestedende diensten betreffende Initiatief TruStone

Ondertekenende overheid verklaart hierbij dat zij kennis genomen heeft van de afspraken die Partijen in het Initiatief TruStone, getekend in februari 2025, hebben gemaakt, met de bedoeling aanbestedende diensten te ondersteunen bij maatschappelijk verantwoord inkopen, en dat zij de doelstelling en werkwijze van het Initiatief onderschrijft.

Deelnemende overheden benutten bij de inkoop van natuursteen de huidige mogelijkheden op het gebied van duurzame inkoop in de wetgeving voor overheidsopdrachten maximaal en verklaren:

- bij nieuwe aanbestedingen hun opdrachtnemers te vragen om:
 - due diligence m.b.t. natuursteen uit te voeren; of
 - een rapport voor te leggen waaruit blijkt dat de toeleveranciers van natuursteen due diligence uitvoeren.

In Nederland komt dat overeen met toepassing van de Internationale Sociale Voorwaarden (ISV). Aangesloten aanbestedende diensten nemen dit op als contractvoorwaarde in de uitvoeringsfase van de opdracht en zien toe op de naleving ervan. Daarbij geldt voor alle opdrachten: pas toe of leg uit.

- in hun aanbestedingen zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de in het Initiatief gekozen aanpak en de in dat kader door bedrijven te maken plannen van aanpak.

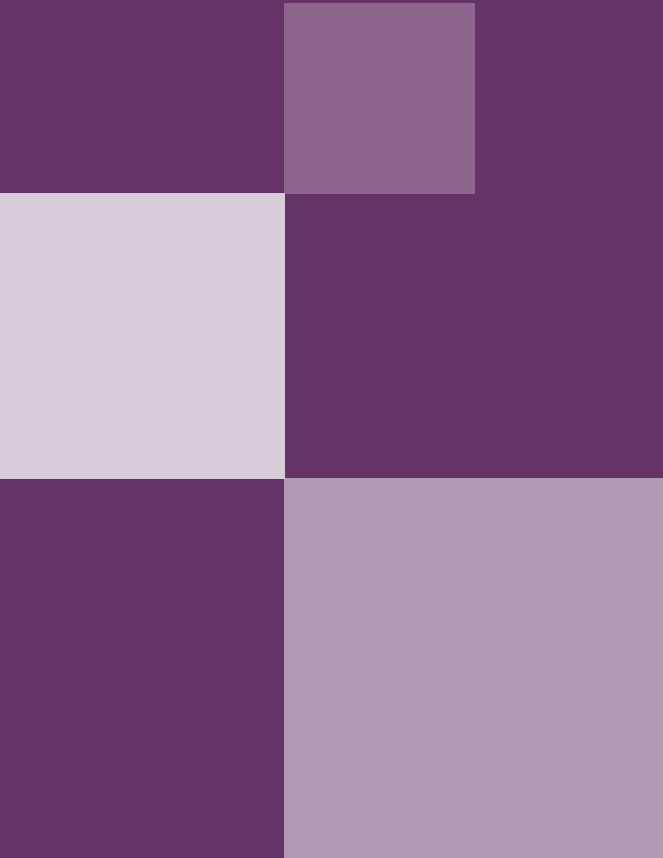
Deze Verklaring is geldig gedurende de looptijd van het Initiatief en kan vanaf 1 jaar na ondertekening met redenen omkleed bij de stuurgroep van het Initiatief worden opgezegd. Na de opzegging is de overheid nog een jaar gebonden aan de Verklaring. De stuurgroep maakt de opzegging openbaar.

Handtekening:

Organisatie:

Naam:

Datum:

F. Verklaring begunstigde leden

F. Steunbetuiging aan het Initiatief TruStone

Ondertekende partij

- verklaart kennis genomen te hebben van de tekst van het Initiatief TruStone getekend in februari 2025;
- betuigt steun aan de doelen die de partijen met dit Initiatief nastreven;
- is bereid tot samenwerking met de partijen en tot het zoeken van synergie tussen de eigen activiteiten en de uitvoering van het Initiatief;
- is bereid een bijdrage te leveren aan het realiseren van de doelen en de uitvoering van de activiteiten in het kader van het Initiatief;
- is bereid haar steun aan het Initiatief extern te communiceren;
- (in geval bij de partij bedrijven zijn aangesloten die actief zijn in de natuursteen-sector:) zal haar leden aanbevelen zich aan te sluiten bij het Initiatief;
- is bereid te participeren in de stakeholdergroep waarmee de partijen kunnen klankborden over de voortgang en uitvoering van het Initiatief;
- kunnen een financiële bijdrage leveren van ten minste het basistarief voor geassocieerde leden en gaan in dat geval akkoord met vermelding als begunstigend lid op de website www.trustone.nl.

Handtekening:

Organisatie:

Naam:

Datum:

Bijlagen

Kaders en richtlijnen voor het beoordelingskader

Doelen

De inhoud van het beoordelingskader is gebaseerd op de teksten van het Initiatief TruStone en de daarin aangehaalde internationale richtlijnen. Deze richtlijnen zijn de arbeidsnormen van de internationale arbeidsorganisatie ILO, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen, en de UN Guiding Principles for Business and Human Rights. Het in deze richtlijnen beschreven 'due diligence'-concept vormt het raamwerk van het beoordelingskader.

Het beoordelingskader maakt voor deelnemende bedrijven inzichtelijk hoe de periodieke beoordeling van hun inspanningen plaatsvindt en geeft bedrijven ook inzicht welke stappen zij kunnen nemen en op welke vlakken zij nog voortgang moeten maken. Om te zorgen dat doelen en acties op onderwerpen als kinderarbeid, leefbaar loon, veiligheid en gezondheid goed in beeld zijn, kunnen bedrijven voor dat onderdeel het hoogste aantal punten behalen. Dit stimuleert tot actie.

Het beoordelingskader stelt het Secretariaat van het Initiatief TruStone in staat beter op geaggregeerd niveau te rapporteren over de voortgang die deelnemende bedrijven en partijen maken in de verduurzaming van de sector en over te ontwikkelen gezamenlijke activiteiten.

Weging

Het aantal punten dat verdient kan worden met vragen verschilt. Punten zijn primair toegekend op basis van het belang van de vraag. Oftewel, de mate waarin de vraag bijdraagt aan de verplichtingen die onderdeel zijn van het Initiatief en de mate waarin zij bijdragen aan het identificeren, mitigeren en adresseren van negatieve gevolgen in de keten. De toegekende punten stimuleren zo de inspanning van bedrijven op de belangrijkste onderdelen van hetduediligenceproces.

Onderstaande verhoudingen per stap in hetduediligenceproces, zijn verschillend voor bedrijven die uitsluitend uit niet-risicolanden importeren (categorie B) en bedrijven die ook uit risicolanden importeren (categorie C), omdat voor de B-bedrijven minder due diligence stappen van toepassing zijn voor de categorie C-bedrijven.

Niveau 1	Bedrijf heeft inzicht in 20% groeves en 50% fabrieken Bedrijf heeft een due diligence-score van ten minste 20%
Niveau 2	Bedrijf heeft inzicht in 40% groeves en 75% fabrieken Bedrijf heeft een due diligence-score van ten minste 40%
Niveau 3	Bedrijf heeft inzicht in 60% groeves en 100% fabrieken Bedrijf heeft een due diligence-score van ten minste 60%
Niveau 4	Bedrijf heeft inzicht in 75% groeves en 100% fabrieken Bedrijf heeft een due diligence-score van ten minste 75% Nog uit te werken impactindicatoren
Niveau 5	Bedrijf heeft inzicht in 90% groeves en 100% fabrieken Bedrijf heeft een due diligence-score van ten minste 90% Nog uit te werken impactindicatoren

Drempelscores

Voor de deelnemende bedrijven zijn drempelscores of percentages bepaald. Het percentage wordt berekend aan de hand van de verhouding tussen het totaal te behalen punten en de daadwerkelijk behaalde punten. Op basis van het behaalde percentage worden bedrijven ingedeeld in de volgende niveaus:

Differentiatie naar type bedrijf

Het beoordelingskader is gebaseerd op het kader uit de eerste termijn. Partijen zullen in het eerste half jaar na de start het kader vereenvoudigen voor kleine bedrijven. Zij zullen tevens voor bedrijven die direct onder de CSRD vallen het kader zoveel mogelijk in lijn brengen met de voor hen relevante wettelijke vereisten.

Indicatief en op hoofdlijnen wordt die differentiatie als volgt ingevuld:

Beoordeling per due diligence stap						
	1	2	3	4	5	6
	beleid	inzicht	actie	monitoring	communicatie	klachten
groot bedrijf: ≥ 250 werknemers en >50 mln omzet	beleidsverklaring OESO-conform; CoC ondertekend door leverancier	percentages artikel 5, lid 4	redelijkheid en billijkheid	verificatie risico's	CSRD conform	PM
middelgroot bedrijf: <250 werknemers of ≤50 mln omzet	standaard beleids- verklaring; CoC besproken met leverancier	percentages artikel 5, lid 4	redelijkheid en billijkheid	verificatie aanpak risico's	Criteria TruStone- handreiking	PM
klein bedrijf: < 25 werknemers en ≤5 mln omzet	standaard beleids- verklaring; CoC besproken met leverancier	percentages artikel 5, lid 4	1 risico tegelijk	vormvrij	vormvrij	PM

Frequentie beoordelingen

Bedrijven in niveau 1 en 2 krijgen elk jaar een beoordeling. Grote en middelgrote bedrijven krijgen vanaf niveau 3 het ene jaar een volledige beoordeling en het andere jaar alleen een beoordeling van de voortgang van het plan van aanpak. Kleine bedrijven krijgen standaard eens in de twee jaar een volledige beoordeling. Indien zij leveren aan publieke opdrachtgevers kunnen ze tussendoor ook een beoordeling van het plan van aanpak aanvragen.

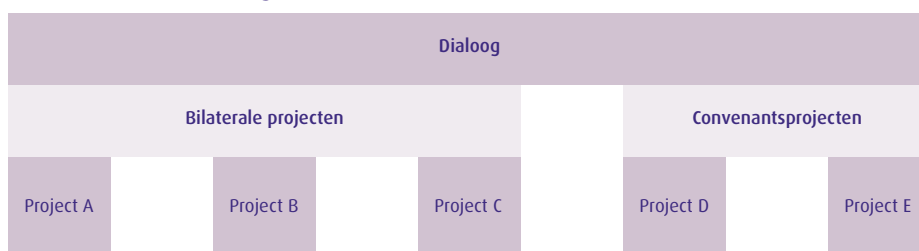
Schematisch betekent dat het volgende:

Frequentie beoordelingen per niveau / jaar								
Niveau	1	2	3	3	4	4/5	4/5	4/5
Jaar	1	2	3	4	5	6	7	8
groot bedrijf: ≥ 250 werknemers en >50 mln omzet	volledig	volledig	volledig	PvA	volledig	PvA	volledig	PvA
middelgroot bedrijf: <250 werknemers of ≤50 mln omzet	volledig	volledig	volledig	PvA	volledig	PvA	volledig	PvA
klein bedrijf: < 25 werknemers en ≤5 mln omzet	volledig	volledig	volledig	alleen bij publieke opdrachten: PvA	volledig	alleen bij publieke opdrachten: PvA	volledig	alleen bij publieke opdrachten: PvA

Rolverdeling, processen en criteria dialogen en projecten

1. Rollen en processen in dialogen en projecten

Partijen en bedrijven kunnen besluiten dialogen en projecten op te zetten. schematisch kan dat er als volgt uitzien:

Dialogoog:

- Doelen:
 - Het aanpakken van regionale, systemische problemen door het opzetten van een doorlopende multistakeholderdialoog met als subdoelen:
 - Gezamenlijk risico's prioriteren en doelen formuleren;
 - Gezamenlijk bespreken voortgang;
 - Uitwisselen lessen en good practices;
 - Vergroten bewustzijn van risico's en rechten onder stakeholders en stimuleren van directe verbeteringen door en voor stakeholders;
 - Ontwikkeling nieuwe bilaterale of convenantsprojecten;
 - Publieke communicatie over
 - de resultaten van de dialoog en de projecten die daaronder vallen;
 - Outreach naar stakeholders en mogelijke nieuwe deelnemers of partnerorganisaties.
- Deelnemers: convenantpartijen, importeurs, leveranciers, (lokale) maatschappelijke organisaties, overheden, andere stakeholders in de keten
NB. Deelnemers die niet bij het convenant zijn aangesloten tekenen een intentieverklaring
- Rol secretariaat:
 - Initiërende rol: opzetten van de dialoog en uitnodigen van deelnemers
 - Faciliterende rol: procesmatig en inhoudelijk ondersteunen van de dialoog;
 - Coördinerende rol: voorzitten van vergaderingen;

- publieke communicatie (website, conferenties, promotiematerialen) over het project en de voortgang ervan;
- organiseren van en deelnemen aan werkbezoeken;
- beoordeling van de voortgang van deelnemende importeurs;
- Financiering:
 - Inzet secretariaat (uren en eventueel kosten werkbezoek) vanuit begroting TruStone;
 - Inzet deelnemers op eigen kosten.
- Besluitvorming:
 - De stuurgroep besluit tot het opzetten van een dialoog;
 - Deelnemers aan de dialoog (of een vertegenwoordiging daarvan) nemen besluiten met betrekking tot de uitvoering.
 - De stuurgroep kan om advies worden gevraagd.

Bilaterale projecten:

- Doelen: aanpak van risico's op (specifieke) productielocaties
- Deelnemers: importeurs
- (waarvan minstens een deel lid is van het Initiatief), leveranciers, (lokale) maatschappelijke organisaties
- Rol secretariaat:
 - procesmatig en inhoudelijk faciliteren van de voorbereiding;
 - voorzitten van vergaderingen tijdens de voorbereiding;
 - publieke communicatie over het project en de voortgang ervan;
- Financiering: projectsubsidie van bijvoorbeeld RVO (soms met cofinanciering door bedrijven)
- Besluitvorming:
 - Deelnemers aan het project besluiten over het opzetten van een project en uitvoeren ervan;
 - De stuurgroep kan om advies worden gevraagd.

Convenantsprojecten:

- Doelen: aanpak van regionale, systemische problemen
- Deelnemers: convenantpartijen, importeurs (
 - waarvan minstens een deel lid is van het Initiatief), leveranciers, (lokale) maatschappelijke organisaties.
 - NB. Deelnemers tekenen een intentieverklaring
- Rol secretariaat:
 - De rollen die genoemd worden onder dialoog;

- procesmatig en inhoudelijk ondersteunen van convenantspartijen en lokale partners in de uitvoering;
- Onder voorbehoud van goedkeuring door de stuurgroep: andere rollen
 - zoals het verwerken van informatie van lokale bedrijven – afhankelijk van de risico's en de samenstelling van de keten in de betreffende regio en met als doel om met respect voor regionale verhoudingen krachten te bundelen en effectief risico's aan te pakken.
- Financiering:
 - projectsubsidie van bijvoorbeeld RVO
 - Inzet secretariaat (uren en eventueel werkbezoek) vanuit begroting TruStone (binnen subsidievoorwaarden en met goedkeuring stuurgroep)
 - Andere geldstromen, bijvoorbeeld een voor het project opgezet fonds
- Besluitvorming:
 - De stuurgroep besluit tot het opzetten van een convenantsproject en in het geval van deelname van niet bij het convenant aangesloten bedrijven over de inhoud van de intentieverklaring en de wijze van financiering;
 - Deelnemers aan het project (of een vertegenwoordiging daarvan) nemen besluiten met betrekking tot de uitvoering;
 - De stuurgroep kan om advies worden gevraagd.

2. Voortzetting van bestaande dialogen en projecten

2.1. Stakeholderdialoog zandsteen Rajasthan

Doel

- Dialoog tussen stakeholders over milieu- en sociale omstandigheden rond de winning en verwerking van zandsteen in Rajasthan met als doel risico's te prioriteren, ervaringen uit te wisselen en de voortgang van collectieve en bilaterale projecten te bespreken. De deelnemers beogen voor werkenden en gemeenschappen in de zandsteenketen in Rajasthan concrete verbeteringen te realiseren binnen de looptijd van de tweede termijn van het convenant.

Aanpak op hoofdlijnen

- Stakeholders identificeren en prioriteren gezamenlijk risico's voor betrokkenen bij de winning en verwerking van zandsteen in Rajasthan;
- Stakeholders stellen gezamenlijk doelen op voor de geïdentificeerde risico's;
- Stakeholders bevorderen het opzetten van bilaterale en collectieve projecten door stakeholders om de geïdentificeerde risico's te adresseren;

- Stakeholders zorgen voor afstemming tussen de verschillende bilaterale en collectieve initiatieven die in het kader van de dialoog worden opgezet;
- Stakeholders maken afspraken over promotie en publieke communicatie over de doelen, de opzet en de voortgang van de dialoog en de verschillende projecten die in het kader van de dialoog worden opgezet;
- Het secretariaat monitort de voortgang van de collectieve projecten die in het kader van de dialoog worden opgezet en de algemene voortgang met betrekking tot de geïdentificeerde risico's en de gestelde doelen.

Deelnemers

- TruStone partijen: Arisa;
- Bedrijven: bij TruStone aangesloten bedrijven;
- Op deze deelnemers zijn de afspraken in het convenant van toepassing
- Gedurende de looptijd van de dialoog kunnen ook andere TruStone-leden toetreden.

Stakeholders

- Lokale organisaties: ARAVALI, Manjari Sansthan, SFNS;
- Bedrijven: importeurs uit andere Europese landen, leveranciers van zandsteen materialen in Rajasthan;
- Deze deelnemers tekenen een vertrouwelijkheidsprotocol;

Gedurende de looptijd van de dialoog kunnen ook andere partijen toetreden.

Rol secretariaat

- Ondersteunen in inhoud en proces van de stakeholderdialoog en van overleg-gremia die worden opgezet in het kader van die dialoog;
- Leveren van een voorzitter van de stakeholderdialoog en van overleg-gremia die worden opgezet in het kader van die dialoog;
- Ondersteunen in inhoud en proces van convenantsprojecten die in het kader van de dialoog worden opgezet;
- Onder voorbehoud van goedkeuring door de stuurgroep: aggregeren en anoni-miseren van informatie over toeleveranciers in alle relevante schakels in de toeleveringsketen van zandsteen materialen;
- Beoordeling van de voortgang van deelnemende importeurs;
- Organisatie en ondersteuning van en deelname aan werkbezoeken aan de regio;
- Ontwikkeling van promotiematerialen en verzorgen van presentaties tijdens (internationale) bijeenkomsten over de dialoog en de projecten die in het kader van de dialoog worden opgezet;

- Publieke communicatie over de dialoog en de collectieve projecten die in het kader van de dialoog worden opgezet.

Besluitvorming

- De stuurgroep besluit over wijzigingen in doelen en hoofdlijnen van de dialoog en over voorstellen die kosten met zich meebrengen die ten laste komen van de TruStone-begroting;
- Een projectteam bestaande uit vertegenwoordigers van de aan de dialoog deelnemende organisaties besluit over het opzetten van nieuwe projecten die bijdragen aan de doelen en over toetreding van nieuwe stakeholders;
- Projectteams bestaande uit deelnemers aan collectieve projecten besluiten over de uitvoering van het betreffende collectieve project dat in het kader van de stakeholderdialoog is opgezet.

Omgang met gegevens

- Namen van deelnemende partijen en bedrijven kunnen door het secretariaat publiek worden gemaakt. Dit geldt niet voor contactgegevens.
- Contactgegevens van de deelnemers aan de dialoog kunnen tussen de deelnemers onderling worden uitgewisseld.
- Contactgegevens van de deelnemers aan projecten kunnen binnen de projecten onderling worden uitgewisseld.
- Concurrentiegevoelige of vertrouwelijke informatie wordt niet uitgewisseld.
- Gegevens over de herkomst van materialen en ingekochte hoeveelheden worden alleen publiek gemaakt zonder dat een relatie kan worden gelegd met een van de deelnemers.
- Gegevens over de voortgang van deelnemers aan de dialoog en projecten worden alleen publiek gemaakt nadat die door het secretariaat zijn geaggregeerd en geanonimiseerd.

Financiering

Kosten van voorbereiding, deelname en opvolging van partijen in de fysieke en online dialoogbijeenkomsten worden gefinancierd door de deelnemers zelf. Kosten van voorbereiding, deelname en opvolging door het secretariaat worden ten laste van de begroting van TruStone gebracht;

Kosten van convenants- en bilaterale projecten die in het kader van de dialoog worden opgezet worden gefinancierd door de aan de projecten deelnemende partijen en bedrijven. Aanvraag van projectsubsidie behoort tot de mogelijkheden.

2.2 Project graniet zuidelijk India

Doel

- Dialoog tussen stakeholders over milieu- en sociale omstandigheden rond de winning en verwerking van graniet in zuidelijk India met als doel risico's te prioriteren, ervaringen uit te wisselen en de voortgang van collectieve en bilaterale projecten te bespreken. De deelnemers beogen voor werkenden en gemeenschappen in de granietketens in zuidelijk India concrete verbeteringen te realiseren binnen de looptijd van de tweede termijn van het convenant.

Aanpak op hoofdlijnen

- Stakeholders identificeren en prioriteren gezamenlijk risico's voor betrokkenen bij de winning en verwerking van graniet in zuidelijk India;
- Stakeholders stellen gezamenlijk doelen op voor de geïdentificeerde risico's;
- Stakeholders bevorderen het opzetten van bilaterale en collectieve projecten door stakeholders om de geïdentificeerde risico's te adresseren;
- Stakeholders zorgen voor afstemming tussen de verschillende bilaterale en collectieve initiatieven die in het kader van de dialoog worden opgezet;
- Stakeholders maken afspraken over promotie en publieke communicatie over de doelen, de opzet en de voortgang van de dialoog en de verschillende projecten die in het kader van de dialoog worden opgezet;
- Het secretariaat monitort de voortgang van de collectieve projecten die in het kader van de dialoog worden opgezet en de algemene voortgang met betrekking tot de geïdentificeerde risico's en de gestelde doelen.

Deelnemers

- TruStone partijen: FNV, Arisa;
- Bedrijven: bij TruStone aangesloten bedrijven;
- Op deze deelnemers zijn de afspraken in het convenant van toepassing
- Gedurende de looptijd van de dialoog kunnen ook andere TruStone-leden toetreden.

Stakeholders

- Lokale organisaties: BWI, MV-foundation;
- Bedrijven: importeurs uit andere Europese landen, leveranciers van granieten materialen in zuidelijk India;
- Deze deelnemers tekenen een vertrouwelijkheidsprotocol;

Gedurende de looptijd van de dialoog kunnen ook andere partijen toetreden.

Rol secretariaat

- Ondersteunen in inhoud en proces van de stakeholderdialoog en van overleg-gremia die worden opgezet in het kader van die dialoog;
- Leveren van een voorzitter van de stakeholderdialoog en van overleg-gremia die worden opgezet in het kader van die dialoog;
- Ondersteunen in inhoud en proces van convenantsprojecten die in het kader van de dialoog worden opgezet;
- Onder voorbehoud van goedkeuring door de directie van de SER aggregeren en anonimiseren van informatie over toeleveranciers in alle relevante schakels in de toeleveringsketen van zandsteen materialen;
- Beoordeling van de voortgang van deelnemende importeurs;
- Organisatie en ondersteuning van en deelname aan werkbezoeken aan de regio;
- Ontwikkeling van promotiematerialen en verzorgen van presentaties tijdens (internationale) bijeenkomsten over de dialoog en de projecten die in het kader van de dialoog worden opgezet;
- Publieke communicatie over de dialoog en de collectieve projecten die in het kader van de dialoog worden opgezet.

Besluitvorming

- De stuurgroep besluit over wijzigingen in doelen en hoofdlijnen van de dialoog en over voorstellen die kosten met zich meebrengen die ten laste komen van de TruStone-begroting;
- Een projectteam bestaande uit vertegenwoordigers van de aan de dialoog deelnemende organisaties besluit over het opzetten van nieuwe projecten die bijdragen aan de doelen en over toetreding van nieuwe stakeholders;
- Projectteams bestaande uit deelnemers aan collectieve projecten besluiten over de uitvoering van het betreffende collectieve project dat in het kader van de stakeholderdialoog is opgezet.

Omgang met gegevens

- Namen van deelnemende partijen en bedrijven kunnen door het secretariaat publiek worden gemaakt. Dit geldt niet voor contactgegevens.
- Contactgegevens van de deelnemers aan de dialoog kunnen tussen de deelnemers onderling worden uitgewisseld.
- Contactgegevens van de deelnemers aan projecten kunnen binnen de projecten onderling worden uitgewisseld.
- Concurrentiegevoelige of vertrouwelijke informatie wordt niet uitgewisseld.

- Gegevens over de herkomst van materialen en ingekochte hoeveelheden worden alleen publiek gemaakt zonder dat een relatie kan worden gelegd met een van de deelnemers.
- Gegevens over de voortgang van deelnemers aan de dialoog en projecten worden alleen publiek gemaakt nadat die door het secretariaat zijn geaggregeerd en geanonimiseerd.

Financiering

- Kosten van voorbereiding, deelname en opvolging van partijen in de fysieke en online dialoogbijeenkomsten worden gefinancierd door de deelnemers zelf. Kosten van voorbereiding, deelname en opvolging door het secretariaat worden ten laste van de begroting van TruStone gebracht;
- Kosten van convenants- en bilaterale projecten die in het kader van de dialoog worden opgezet worden gefinancierd door de aan de projecten deelnemende partijen en bedrijven. Aanvraag van projectsubsidie behoort tot de mogelijkheden.

3. Criteria nieuwe projecten

Over nieuwe projecten oordeelt de stuurgroep op basis van de volgende criteria:

- Er is inzicht in de IMVO-risico's in de productieregio (risicoanalyse uitgevoerd in het kader van TruStone of vanuit signalen aangegeven door de bedrijven of andere partijen ;
- De geïdentificeerde IMVO-risico's vereisen een collectieve aanpak (door ze samen aan te pakken, vergroot de impact). NB: deelname aan een collectief project ontslaat bedrijven niet van de verplichting om risico's ook individueel aan te pakken;
- De collectieve aanpak heeft tot doel om tot concrete verbeteringen te leiden voor personen die negatief beïnvloed worden in de ketens op de door TruStone geprioriteerde thema's;
- Minimaal drie TruStone bedrijven nemen af in de productieregio en willen deelnemen aan het project;
- Er is draagvlak onder importeurs en leveranciers om actief deel te nemen aan het collectieve traject;
- Er zijn maatschappelijke organisaties actief in de productieregio die interesse hebben om een rol te spelen in een collectief traject;
- Een of meerdere maatschappelijke organisaties actief binnen TruStone is bereid actief deel te nemen aan het collectieve traject;
- Het project adresseert de rol van de (lokale) overheid;

- Importeurs zijn bereid uren (tijd) te besteden als bijdrage aan het collectieve project;
- Indien keuze tussen verschillend projectvoorstellen gemaakt moet worden dan moet dat op basis van de schaal, omvang en onomkeerbaarheid van de geïdentificeerde risico's.

Voorbeeld MVI-criteria

Ambitieniveau	Voorbeeldcriteria
Selectiefase	
Aan te bevelen bij raamcontracten en/of levering van verschillende materialen	
Basis De inschrijver heeft basiservaring met het uitvoeren van een due diligence aanpak m.b.t. natuursteen	1. Opdrachtnemer spant zich in om de Internationale Sociale Voorwaarden na te leven conform het gestelde in de Bijlage X bij deze Overeenkomst. 2. Opdrachtnemer komt niet in aanmerking voor een Nadere Opdracht totdat de Opdrachtnemer een Risicoanalyse productieketen (in het kader van due diligence conform Bijlage X) bij de Opdrachtgever heeft aangeleverd. 3. De Opdrachtnemer wordt geacht invulling te hebben gegeven aan de bepalingen in de lid 1 en 2 van dit artikel indien en voor zolang de Opdrachtnemer als deelnemer is vermeld op de website van het Initiatief TruStone (www.trustone.nl).
Significant De inschrijver heeft vergaande ervaring met het uitvoeren van een due diligence aanpak m.b.t. natuursteen	1. Opdrachtnemer spant zich in om de Internationale Sociale Voorwaarden na te leven conform het gestelde in de Bijlage X bij deze Overeenkomst. 2. Opdrachtnemer komt niet in aanmerking voor een Nadere Opdracht totdat de Opdrachtnemer een Risicoanalyse productieketen (in het kader van due diligence conform Bijlage X) bij de Opdrachtgever heeft aangeleverd. 3. Wanneer het Plan van aanpak mitigeren risico's (in het kader van due diligence conform Bijlage X) niet tijdig is ingediend, komt de Opdrachtnemer niet meer in aanmerking voor een Nadere Opdracht totdat dit plan wel bij de Opdrachtgever is ingediend. 4. De Opdrachtnemer wordt geacht invulling te hebben gegeven aan de bepalingen in de leden 1 t/m 3 van dit artikel indien en voor zolang de Opdrachtnemer als deelnemer is vermeld op de website van het Initiatief TruStone (www.trustone.nl).
Ambitieux De inschrijver draagt bij aan positieve impact	1. Opdrachtnemer spant zich in om de Internationale Sociale Voorwaarden na te leven conform het gestelde in de Bijlage X bij deze Overeenkomst. 2. Opdrachtnemer komt niet in aanmerking voor een Nadere Opdracht totdat de Opdrachtnemer een Risicoanalyse productieketen (in het kader van due diligence conform Bijlage X) bij de Opdrachtgever heeft aangeleverd. 3. Wanneer het Plan van aanpak mitigeren risico's (in het kader van due diligence conform Bijlage X) niet tijdig is ingediend, komt de Opdrachtnemer niet meer in aanmerking voor een Nadere Opdracht totdat dit plan wel bij de Opdrachtgever is ingediend. 4. Wanneer de Jaarlijkse rapportage (in het kader van due diligence conform Bijlage X) niet tijdig en traceerbaar is gepubliceerd, komt de Opdrachtnemer niet meer in aanmerking voor een Nadere Opdracht totdat deze rapportage wel is gepubliceerd. 5. De Opdrachtnemer wordt geacht invulling te hebben gegeven aan de bepalingen in de leden 1 t/m 4 van dit artikel indien en voor zolang de Opdrachtnemer als deelnemer is vermeld op de website van het Initiatief TruStone (www.trustone.nl).

Gunningfase

Aan te bevelen bij levering (op kortere termijn) van materialen uit risicolanden

Basis De inschrijver heeft basiservaring met het uitvoeren van een due diligence aanpak m.b.t. natuursteen	Hogere waardering naarmate de inschrijver ervaring heeft met de volgende elementen van een due diligence aanpak: - het hebben van een publieke beleidsverklaring; - inzicht in fabrieken waar materialen zijn verwerkt en inzicht in groeves waar materialen zijn gewonnen; - inschrijver betreft belanghebbenden als vakbonden bij het in kaart brengen van de risico's; - het hebben van een actieplan met SMART-doelstellingen; - het hebben van een schriftelijke evaluatie van due diligence inspanningen; - het hebben van publieke communicatie over de due diligence inspanningen; - het faciliteren van toegang tot een klachtenmechanisme.
Significant De inschrijver heeft vergaande ervaring met het uitvoeren van een due diligence aanpak m.b.t. natuursteen	Inschrijver voldoet ten minste aan niveau drie van TruStone of heeft vergelijkbare ervaring met due diligence, meer specifiek: - het hebben van een publieke beleidsverklaring; - 100% inzicht in fabrieken waar materialen zijn verwerkt en 75% inzicht in groeves waar materialen zijn gewonnen; - inschrijver betreft belanghebbenden als vakbonden bij het in kaart brengen van de risico's; - het hebben van een actieplan met SMART-doelstellingen; - het hebben van een schriftelijke evaluatie van due diligence inspanningen; - het hebben van publieke communicatie over de due diligence inspanningen; - het faciliteren van toegang tot een klachtenmechanisme.
Ambitieux De inschrijver heeft vergaande ervaring met het uitvoeren van een due diligence aanpak m.b.t. natuursteen en draagt bij aan positieve impact	Inschrijver voldoet ten minste aan niveau vier van TruStone of heeft vergelijkbare ervaring met due diligence, meer specifiek: - het hebben van een publieke beleidsverklaring; - 100% inzicht in fabrieken waar materialen zijn verwerkt en 75% inzicht in groeves waar materialen zijn gewonnen; - inschrijver betreft belanghebbenden als vakbonden bij het in kaart brengen van de risico's; - het hebben van een actieplan met SMART-doelstellingen; - het hebben van een onafhankelijk geverifieerd monitoringsverslag waaruit de bijdrage aan positieve impact blijkt; - het hebben van publieke communicatie over de due diligence inspanningen; - het faciliteren van toegang tot een klachtenmechanisme.

Contractfase Aan te bevelen bij langer lopende contracten	
Basis De inschrijver heeft basiservaring met het uitvoeren van een due diligence aanpak m.b.t. natuursteen	1. Risicoanalyse productieketen – uiterlijk 4 werkweken na de sluiting van de opdracht en voor de levering van de natuursteen wordt een risicoanalyse door de opdrachtnemer aangeleverd ten aanzien van de volgende schakels van het productieproces: importeur; transporteur, eerste schakel productieland (bijvoorbeeld exporteur, fabriek of groeve) waarin het volgende is opgenomen: - een beschrijving van de betreffende schakels van het productieproces; - een analyse van de risico's op schending van arbeids- en mensenrechten in de betreffende schakels. 2. Plan van aanpak mitigeren risico's – uiterlijk 8 werkweken na de sluiting van de opdracht wordt een plan van aanpak door de opdrachtnemer verstrekt om de risico's die het meest ernstig en waarschijnlijk zijn in de risicoanalyse zijn vermeld te mitigeren. In het plan van aanpak zijn opgenomen: - een onderbouwing van de prioritering van risico's naar ernst en waarschijnlijkheid; - een overzicht en beschrijving van de inspanningen die de opdrachtnemer zal leveren om de risico's te mitigeren; - een planning ten aanzien van de inspanningen die de opdrachtnemer zal leveren; Indien de opdrachtnemer of de leverancier van de natuursteen aangesloten is bij het Initiatief TruStone (IMVO-convenant natuursteen), kan dit worden gezien als een actie om de risico's in zijn keten te verkleinen. De opdrachtnemer kan hier melding van maken in het plan van aanpak. 3. Jaarlijkse rapportage - gedurende de contractperiode rapporteert de opdrachtnemer jaarlijks ten opzichte van de ingangsdatum van de overeenkomst (of in geval van een korter lopende overeenkomst: bij de afronding daarvan) over zijn inzet ten aanzien van het naleven van de ISV.
Significant De inschrijver heeft vergaande ervaring met het uitvoeren van een due diligence aanpak m.b.t. natuursteen	1. Risicoanalyse productieketen – uiterlijk 4 werkweken na de sluiting van de opdracht en voor de levering van de natuursteen wordt een risicoanalyse door de opdrachtnemer aangeleverd ten aanzien van de volgende schakels van het productieproces: importeur; transporteur, eerste twee schakels in het productieland (bijvoorbeeld exporteur; verwerkingslocaties (bijvoorbeeld fabriek en/of cobblyards) of ontginningslocatie (groeve/mijn)), waarin het volgende is opgenomen: - een beschrijving van de betreffende schakels van het productieproces; - een analyse van de risico's op schending van arbeids- en mensenrechten in de betreffende schakels. 2. Plan van aanpak mitigeren risico's – uiterlijk 8 werkweken na de sluiting van de opdracht wordt een plan van aanpak door de opdrachtnemer verstrekt om de risico's die het meest ernstig en waarschijnlijk zijn in de risicoanalyse zijn vermeld te mitigeren. In het plan van aanpak zijn opgenomen: - een onderbouwing van de prioritering van risico's naar ernst en waarschijnlijkheid; - een overzicht en beschrijving van de inspanningen die de opdrachtnemer zal leveren om de risico's te mitigeren; - een planning ten aanzien van de inspanningen die de opdrachtnemer zal leveren; Indien de opdrachtnemer of de leverancier van de natuursteen aangesloten is bij het Initiatief TruStone (IMVO-convenant natuursteen), kan dit worden gezien als een actie om de risico's in zijn keten te verkleinen. De opdrachtnemer kan hier melding van maken in het plan van aanpak. 3. Jaarlijkse rapportage - gedurende de contractperiode rapporteert de opdrachtnemer jaarlijks ten opzichte van de ingangsdatum van de overeenkomst (of in geval van een korter lopende overeenkomst: bij de afronding daarvan) over zijn inzet ten aanzien van het naleven van de ISV.

Ambitieus De inschrijver draagt bij aan positieve impact	1. Risicoanalyse productieketen – uiterlijk 4 werkweken na de sluiting van de opdracht en voor de levering van de natuursteen wordt een risicoanalyse door de opdrachtnemer aangeleverd ten aanzien van alle schakels van het productieproces, te weten: importeur; transporteur, exporteur; verwerkingslocaties (bijvoorbeeld fabriek en/of cobbleyards), ontginningslocatie (groeve/mijn), waarin het volgende is opgenomen: - een beschrijving van de betreffende schakels van het productieproces; - een analyse van de risico's op schending van arbeids- en mensenrechten in de betreffende schakels. 2. Plan van aanpak mitigeren risico's – uiterlijk 8 werkweken na de sluiting van de opdracht wordt een plan van aanpak door de opdrachtnemer verstrekt om de risico's die het meest ernstig en waarschijnlijk zijn in de risicoanalyse zijn vermeld te mitigeren. In het plan van aanpak zijn opgenomen: - een onderbouwing van de prioritering van risico's naar ernst en waarschijnlijkheid; - een overzicht en beschrijving van de inspanningen die de opdrachtnemer zal leveren om de risico's te mitigeren; - een planning ten aanzien van de inspanningen die de opdrachtnemer zal leveren; Indien de opdrachtnemer of de leverancier van de natuursteen aangesloten is bij het Initiatief TruStone (IMVO-convenant natuursteen), kan dit worden gezien als een actie om de risico's in zijn keten te verkleinen. De opdrachtnemer kan hier melding van maken in het plan van aanpak. 3. Jaarlijkse rapportage - gedurende de contractperiode rapporteert de opdrachtnemer jaarlijks ten opzichte van de ingangsdatum van de overeenkomst (of in geval van een korter lopende overeenkomst: bij de afronding daarvan) over zijn inzet ten aanzien van het naleven van de ISV.
--	---

Financiële bijdragen per bedrijf

Bedrijfstype	Inkoopsituatie*	Regime**	Bedrijfstype
Importeurs Natuursteen-bedrijven en importerende, infrabedrijven en aannemers	Herkomst niet-risicolanden of afname bij Nederlandse of Belgische importeurs	Beperkte due diligence	Basistarief: €400,- per jaar
	Herkomst risicolanden	Volledige due diligence	Basistarief C: €1200,- per jaar (het basistarief geldt voor 2 ketens) Plus variabel tarief: €400,- per extra keten (maximum totaal: 1200 plus 6 x 400 is 3600 euro, ongeacht het aantal ketens boven de 8)
Geassocieerde leden Verwerkende bedrijven en retailbedrijven	Herkomst niet-risicolanden of afname bij Nederlandse of Belgische importeurs	Beperkte due diligence	Basistarief: €400,- per jaar Plus variabel tarief: €200,- per vestiging (maximum totaal: 400 plus 10 x 200 is 2400 euro, ongeacht het aantal vesti- gingen boven de 10)
	Herkomst risicolanden	Volledige due diligence	Basistarief: €1200,- per jaar (het basistarief geldt voor 2 ketens) Plus variabel tarief: €200,- per vestiging Plus variabel tarief: €400,- per extra keten (maximum totaal: 1200 plus 10 x 200 plus 6 x 400 is 5600 euro, ongeacht het aantal ketens boven de 8)

* Herkomst: winning en/of verwerking

** Als een bedrijf 1 of meer ketens heeft met een herkomst in een risicoland (inkoopsituatie C), dan valt het onder het regime met volledige due diligence en geldt het daarmee corresponderende tarief, ongeacht of het bedrijf ook ketens heeft met een herkomst in niet-risicolanden.

*** Ketens: van eindverbruiker tot en met fabriek.

Nieuwe bedrijven

Voor bedrijven die voor het eerst toetreden is er het volgende ingroeipad:

- Jaar 1: basistarief tot maximaal 800 euro
- Jaar 2: basistarief tot maximaal 1200 euro
- Vanaf jaar 3: reguliere tarief volgens tabel.

Aanpassing tarieven

Vanaf januari 2027 worden alle tarieven (basis en variabel) eenmalig met 10 procent verhoogd.

Kortingsregeling

Het is mogelijk om als sectororganisatie van verwerkers van natuursteen een collectief lidmaatschap voor alle leden aan te gaan. De sectororganisatie betaalt dan het basistarief voor geassocieerde leden (te weten €400,-) voor al haar leden aan het Initiatief TruStone. De leden beslissen vervolgens zelf of ze daadwerkelijk lid worden. Leden die onder een andere inkoop situatie vallen betalen zelf het resterende basis- en/of variabele tarief.

Omdat dit voor het Initiatief TruStone schaalvoordelen biedt op het gebied van voorlichting en administratie, en opschaling van het initiatief bieden we de betreffende sectororganisatie de volgende korting aan:

- Ledenbestand van 50 tot 100 bedrijven: 2,5% korting op het totaalbedrag;
- Ledenbestand van 100 tot 150 bedrijven: 5% korting op het totaalbedrag;
- Ledenbestand van meer dan 150 bedrijven: 7,5% korting op het totaalbedrag.

Begunstigende leden

Bedrijven die geen positie hebben in de natuursteneketen en betrokken organisaties kunnen begunstigend lid worden. Zij tekenen de steunverklaring (hoofdstuk F van dit Initiatief). Begunstigende leden leveren een financiële bijdrage van ten minste het basistarief voor geassocieerde leden. Deze leden worden vermeld op de website www.trustone.nl en kunnen gebruik maken van tools.

Voorlopige begroting

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Totaal
Uitgaven						
Personele inzet	293.148	301.044	329.176	317.553	326.181	1.547.102
- voorzitter						
- secretariaat						
- klachtencommissie						
- monitoringscommissie						
Logistieke ondersteuning	16.000	2.000	2.000	2.000	2.000	24.000
Communicatie	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	75.000
Onvoorzien	25.932	25.443	27.694	26.764	27.455	133.288
Totaal	350.079	343.487	373.870	361.318	370.636	1.799.390

Inkomsten						
Bijdrage Nederland	305.455	305.455	316.000	316.000	316.000	1.558.909
- NL overheid	143.564	143.564	148.520	148.520	148.520	732.687
- SER	61.091	61.091	63.200	63.200	63.200	311.782
- NL sector*	100.800	100.800	104.280	104.280	104.280	514.440
Bijdrage Vlaanderen	47.672	47.672	49.318	49.318	49.318	243.298
- VL overheid	22.472	22.472	21.598	21.598	21.598	109.738
- VL sector	25.200	25.200	27.720	27.720	27.720	133.560
Totaal	353.127	353.127	365.318	365.318	365.318	1.802.207
Saldo	3.047	9.640	-8.553	4.000	-5.318	2.817

- * De bijdrage van de Nederlandse sector bestaat bij aanvang uit:
- Een jaarlijkse collectieve bijdrage ten bedrage van 66.000 euro uit het O&O-fonds Afbouw
 - Contributies van bedrijven

Criteria toetreding partijen

Nieuwe partijen:

1. Onderschrijven de volledige inhoud, werkwijze en ambitie van het Initiatief;
2. Zijn bereid zich voor de looptijd van het convenant (2024-2029) te committeren;
3. Ondertekenen het vertrouwelijkheidsprotocol en de Overeenkomst van Opdracht die partijen hebben vastgesteld;
4. Hebben bij voorkeur een toegevoegde waarde: inhoudelijke kennis en/of netwerk op één of meerdere thema's van het convenant, aanvullend op die van de huidige partijen;
5. Zijn bereid compromissen te sluiten;
6. Zijn bereid samen te werken met andere partijen;
7. Sluiten zich aan bij een van de bestaande geledingen;
8. Zijn bereid, en in staat, om voldoende tijd en capaciteit ter beschikking te stellen voor de uitvoering van het Initiatief;
9. Kunnen toetreden na besluitvorming in de stuurgroep.

Colofon

Uitgave

Sociaal-Economische Raad
Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

T 070 3499 499

E communicatie@ser.nl

www.imvoconvenanten.nl/nl/natuursteen

Tekst

Initiatief TruStone

Fotografie

Omslag:

Vormgeving en druk

2D3D, Den Haag (basisontwerp); Huisdrukkerij SER

© 2025, Sociaal-Economische Raad

Alle rechten voorbehouden

Overname van teksten is toegestaan onder bronvermelding.

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD

Bezuidenhoutseweg 60

Postbus 90405

2509 LK Den Haag

T 070 3499 525

E communicatie@ser.nl

www.trustone.nl

www.trustone.be

© 2025, Sociaal-Economische raad